

JONIŠKĖLIO MIESTO BENDRASIS PLANAS

SPRENDINIAI

BENDROJO PLANAVIMO ORGANIZATORIUS

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**

BENDROJO PLANO RENGĖJAS

UAB "KADORO KONSULTACIJOS"

VILNIUS, 2013

Turinys

1. JONIŠKĖLIO MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO RENGIMO TEISINĖ APLINKA	3
1.1. Joniškėlio miesto teritorijos bendrojo plano rengimo tikslai	3
1.2. Joniškėlio miesto teritorijos bendrojo plano paskirtis ir uždaviniai	4
1.3. Bendrojo plano sprendinių sudarymo principai	6
1.4. Tekstiniai reglamentai	7
2. MIESTO IŠORĖS APLINKA	8
2.1. Išorės ir vidaus veiksniai įtakojantys miesto plėtrą	10
3. TERITORIJOS PLANINĖS IR ERDVINĖS STRUKTŪROS VYSTYMO PRINCIPAI	11
3.1. Miesto raidos strategija	14
3.2. Teritorinė plėtra ir miesto teritorijos balansas	16
4. MIESTO URBANISTINĖ KOMPOZICINĖ STRUKTŪRA	17
4.1. Miesto kompoziciniai centrai ir zonų vystymo tipai	17
4.2. Verslo, gamybos, visuomeninės ir komercinės paskirties teritorijos, žalieji plotai	18
4.3. Teritorijų funkcinis zonavimas	19
4.4. Esamos užstatytos teritorijos	22
4.5. Naujos plėtros teritorijos	22
4.6. Teritorijų tankinimo nuostatai	22
4.6.1. Joniškėlio užstatymo morfotipai ir užstatytų teritorijų tankinimo nuostatos	23
4.7. Miesto teritorijos tvarkymo reglamentai	26
5. IŠORINĖ VAIZDINĖ REKLAMA (IVR)	34
6. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA	36
6.1. Gamtinio karkaso formavimas	36
6.2. Konkretizuoti sprendiniai gamtiniam karkasui Joniškėlio miesto teritorijoje formuoti	38
6.3. Žaliosios teritorijos	39
6.4. Žaliųjų teritorijų sistemos vystymo principai	42
7. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO TERITORIJŲ NAUDOJIMAS IR APSAUGA	45
7.1. Statinių kompleksai, statiniai	47
8. SOCIALINĖ APLINKA	48
9. EKONOMINĖ IR VERSLO APLINKA	52
10. SUSISIEKIMO SISTEMA	53
11. TECHNINĖ INFRASTRUKTŪRA	54
11.1. Techninės infrastruktūros vystymo tikslai	54
11.2. Vandens tiekimas ir buitinės nuotekos	56
11.2.1. Buitinės nuotekos	57
11.2.2. Lietaus nuotekos	57
11.3. Šilumos tiekimas	58
11.4. Elektros tiekimas	60
11.5. Atliekų tvarkymas	60
11.6. Ryšių infrastruktūros vystymas	61
11.7. Aplinkos apsauga	62
12. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS VISUOMENĖS POREIKIAMS	63
12.1. Teritorijų rezervavimas susisiekimui (kelių, gatvių) infrastruktūrai	64
12.2. Teritorijų rezervavimas inžinerinei infrastruktūrai	64
12.3. Teritorijų rezervavimas svarbioms miesto funkcinėms zonoms	65
13. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STBĖSENA	65

1. JONIŠKĖLIO MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO RENGIMO TEISINĖ APLINKA

Bendrasis planas – svarbiausias teritorijų planavimo dokumentas, sprendžiantis darnaus vystymo uždavinius, įgyvendinantis miesto viziją ir plėtros prioritetus. Joniškėlio miesto bendrasis planas yra teisinis teritorijų planavimo dokumentas, parengtas ir naudojamas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka. Šio bendrojo plano sudėtį, turinį, rengimo tvarką, etapus ir procedūras detalčiai apibrėžia Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, bendrasis planas svarstomas su visuomene, laikantis Teritorijų planavimo dokumentų svarstymo su visuomene tvarkos.

Joniškėlio BP darbų programa yra patvirtinta 2013 m. balandžio 3 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimu T1-93. Joniškėlio miesto teritorijos bendrasis planas rengiamas remiantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo aktualia redakcija ir kitais įstatymais ir teisės aktais, reglamentuojančiais teritorijų planavimą. Bendrojo teritorijų planavimo procesą sudaro šie etapai:

- 1) parengiamasis;
- 2) bendrojo plano rengimo;
- 3) sprendinių pasekmių vertinimo;
- 4) baigiamasis.

Bendrojo plano rengimo etapą sudaro esamos būklės analizės stadija, koncepcijos rengimo stadija, sprendinių konkretizavimo stadija.

1.1. Joniškėlio miesto teritorijos bendrojo plano rengimo tikslai

Dabartinis Joniškėlio miesto sklypų išplanavimo projektas neatitinka pasikeitusios politinės bei ekonominės situacijos, naujų įstatymų ir norminių reikalavimų. Naujo Joniškėlio miesto bendrojo plano rengimas buvo būtinas dėl pasikeitusios ekonominės situacijos, žemėnaudos, žemėvaldos ypatumų ir kita.

Parengto Joniškėlio miesto teritorijos bendrojo plano pagrindiniai tikslai yra:

- Suformuoti Joniškėlio miesto teritorijos vystymo erdvinę koncepciją, nustatyti teritorijos

tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus;

- Tobulinti susiklosčiusią Joniškėlio miesto teritorijos struktūrą, vystyti jos urbanistinę sistemą;
- Parengti Joniškėlio miesto teritorijos tvarkymo reglamentą;
- Nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio ir intensyvumo parametrus;
- Plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą;
- Identifikuoti teritorijas komunikacinių koridorių plėtrai;
- Numatyti priemones, užtikrinančias racionalų gamtos išteklių naudojimą, kraštovaizdžio tvarkymą, gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimą ir integravimą į gyvenamąją aplinką;
- Formuoti bendrojo naudojimo želdynų sistemas;
- Nustatyti pagrindines tikslines žemės naudojimo paskirtis;
- Išlaikyti Joniškėlio miesto socialinio, ekonominio ir ekologinio vystymo pusiausvyrą, formuoti sveiką ir harmoningą infrastruktūros ir kitų veiklos sričių plėtrą.

Parengtas Joniškėlio miesto bendrasis planas taikomas nustatant miesto plėtros, teritorijos naudojimo, miesto funkcinių zonų prioritetus, ūkinės veiklos sąlygas ir apribojimus, savivaldybės biudžeto lėšų skirstymo prioritetus, rengiant ir koordinuojant savivaldybės ir investicijų programas, priimant sprendimus dėl žemės ir kito nekilnojamo turto paėmimo visuomenės poreikiams, derinant detaliojo ir specialiojo planavimo dokumentus, rengiant projektavimo sąlygas teritorinio planavimo ir statybos projektams miesto teritorijoje ir jo įtakos zonoje.

1.2. Joniškėlio miesto teritorijos bendrojo plano paskirtis ir uždaviniai

Joniškėlio miesto teritorijos bendrasis planas yra urbanistinės plėtros dokumentas, nustatantis Joniškėlio miesto strategines plėtros kryptis teritorijos panaudojimo požiūriu. Joniškėlio miesto teritorijos bendrajam planui planavimo sąlygas rengiančių institucijų pateiktos planavimo sąlygos:

- 2014-01-21 LESTO Nr. 45750-14-0036;
- AB „Lietuvos dujos“, Panevėžio filialas 2014-01-21, Nr. 25-08-72;
- KPD- prie kultūros ministerijos, Panevėžio teritorinis padalinys;

- Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento 2014-01-24, Nr. (5)-V3-224;
- TEO LT, AB Panevėžio regiono centras, Biržų – Pasvalio aptarnavimo grupė, 2014-01-20 Nr. 03-2-07-3/174;
- UAB „Pasvalio vandenys“, 2014-01-28;
- AB „Panevėžio energija“, 2014-01-24, Nr. 102-216-154;
- Panevėžio visuomenės sveikatos centro, Pasvalio skyrius, 2014-01-24 Nr. S-(7.48.P)-321.

Pasvalio rajono savivaldybės tarybai ir administracijai miesto bendrasis planas padeda įgyvendinti LR teisės aktais apibrėžtas galias, miesto teritorijų, jo sistemų bei struktūrų valdymo, administravimo, tvarkymo klausimus. Jis suformuoja ir leidžia įgyvendinti savivaldybės ir valstybės politiką įvairiose miestotvarkos srityse. Šis planas yra tiesioginis dokumentas įvairioms miesto infrastruktūros dalims susisiekiui, inžinerinei ir socialinei infrastruktūroms plėtoti. Taikant įvairius analizės metodus, įvardinamos konkrečios problemos, trūkumai, nustatomi plėtos prioritetai. Tai leidžia operatyviai priimti optimalius sprendimus, gerinančius miesto infrastruktūros būklę. Bendrasis planas leidžia miesto vadovams kartu su bendruomene demokratiškai ir viešai vykdyti miesto plėtos darbus ir įvertinti rezultatus.

- **Miesto bendruomenei** bendrasis planas leidžia susivokti miesto plėtos perspektyvoje, dalyvaujant aplinkos formavime ir teritorijų tvarkyme. Bendruomenės nariai gali dalyvauti strateginės politikos formavime, nustatyme ir įgyvendinime, detalesnių sprendinių rengime. Bendruomenė savo valia gali per nustatytas bendrojo planavimo procedūras įtakoti miesto teritorijų plėtrą, jų panaudojimo būdą.
- **Investuotojams** – plėtos aktyviųjų procesų skatintojams ir dalyviams bendrasis planas parodo savivaldybės teritorijos patrauklumą, plėtos potencialą bei perspektyvą. Bendrasis planas parodo teritorijų tinkamumą įvairioms veiklos rūšims, pateikia plėtos motyvaciją, o taip pat apibrėžia veiklos sritis, kurias savivaldybė laiko svarbiomis miesto plėtrai ir jas skatina. Tam tarnauja teritorijų analizė, įvairūs duomenų bankai, o taip pat aiškiai įvardinta teritorijų plėtos strategija ir galimybės. Bendrasis planas konkrečiai nurodo patrauklias vietas, įvairios paskirties veiklai: ekonominei, socialinei, turizmo, pramogų ir kitai veiklai plėtoti.
- **Informacijai.** Bendrasis planas yra pagrindas įvairiai informacijai apie Joniškėlį skleisti turistams, miesto svečiams, kultūros ir meno žmonėms, o taip pat įvairių šakų mokslininkams ir specialistams.
- **Teritorijų planavimo dokumentams rengti.** Bendrojo plano sprendiniai gali būti laikomi

savivaldybės sąlygomis žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams rengti bei įtakoti aukštesnio lygmens dokumentų rengimą.

Joniškėlio miesto teritorijos bendrojo plano rengimo etapo sprendinių stadijos metu buvo:

- Nustatyti miesto teritorijos urbanistinės struktūros pagrindiniai elementai;
- Pasiūlytas miesto erdvinės kompozicijos modelis;
- Miesto teritorija suskirstyta į zonas, tinkamas gyventi ir netinkamas gyventi;
- Nustatyti teritorijų naudojimo tipai (toliau – teritorijų tipai), kurie nurodo teritorijos naudojimo prioritetą, t.y., pagrindines atskirų suplanuotos teritorijos dalių savybes ir integruotumą, įvardinant tose teritorijose galimų statyti pastatų paskirtis;
- Atskiriems miesto teritoriniams vienetams nustatyti naudojimo, tvarkymo ir saugojimo reglamentai;
- Apibrėžtas lokalizuoto gamtinio karkaso išsaugojimas ir plėtojimo nuostatos;
- Sukurta viešųjų erdvių sistema;
- Nustatyti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos zonos ir apsaugos prioritetai;
- Numatyta socialinės, kultūrinės ir rekreacinės infrastruktūros plėtra, gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimas;
- Numatytos teritorijos verslo, komercijos, visuomeninių objektų statybai;
- Parengti susisiekimo sistemos vystymo sprendiniai;
- Parengti inžinerinės infrastruktūros vystymo sprendiniai;
- Nustatytos suplanuotos teritorijos ribos, kurios gali būti laikomos perspektyvinėmis Joniškėlio miesto administracinėmis ribomis, rengiant administracinių ribų SP.

1.3. Bendrojo plano sprendinių sudarymo principai

BP sprendiniuose nurodyti esminiai teritorijų tipų užstatymo, nusakančio vyraujančią užstatymo morfotipą, fizinių parametrų principai.

BP pagrindiniame brėžinyje „Žemės naudojimo reglamentai“ ir Reglamentų lentelėje yra nurodyta: teritoriniai reglamentai su žemės naudojimo apribojimais planuojamai veiklai; urbanistinio ir gamtinio karkaso formavimo principai (tinkamas ir netinkamas gyventi teritorijos);

architektūrinės erdvinės kompozicijos formavimo (aukštingumo ir užstatymo intensyvumo) reglamentai; užstatytų teritorijų tankinimo galimybės; rekreacinės, pramonės, verslo teritorijų (teritorijų darbo vietų plėtrai) naudojimo ir tvarkymo reglamentai; socialinės, kultūrinės infrastruktūros teritorinio vystymo principai; gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimo; ekologinės apsaugos zonų nustatymo ir kraštovaizdžio tvarkymo, biologinės įvairovės išsaugojimo principai.

Reglamentų lentelėje, apibūdinant teritorijų tipus, nurodyta, kokios yra galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai.

BP darbų programoje taip pat nurodyta, kad, suderinus su organizatoriumi, brėžiniai gali būti sujungiami. Brėžinius leidžia sujungti ar skaidyti (taip pat tikslinti jų pavadinimus) LR aplinkos ministro 2011-03-25 įsakymas Nr. D1-256.

Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo infrastruktūros sprendiniai yra pateikiami atskiruose brėžiniuose.

Visi Joniškėlio BP sprendinių grafines dalies brėžiniai yra lygiaverčiai.

1.4. Tekstiniai reglamentai

1. BP pagrindiniame brėžinyje teritorijų naudojimo tipais pažymėtos apibendrintos teritorijos, didesnės nei 0,1 ha (10 arų). Mažesnės teritorijos brėžiniuose nepažymėtos ir neišskirtos kita spalva, net jeigu jose ir yra teisiškai įregistruoti kitos paskirties sklypai, kuriuose veikla galima pagal tų sklypų įteisintą paskirtį. Nepažymėtoms mažesnėms nei 0,1 ha teritorijoms užstatymo ir teritorijų naudojimo reglamentus nustato kitos rūšies TPD.

2. BP nepanaikina galiojančių SP ir DP sprendinių. Jų nuostatos yra integruotos į BP sprendinius pagal BP kompetenciją. Rengiant naujus TPD, privaloma vadovautis BP sprendiniais. BP taip pat nepanaikina žemės nuosavybės dokumentuose nurodytų žemės naudojimo būdų ir pobūdžių (rengiant naujus TPD tokiems sklypams, veikla gali būti nustatoma pagal BP reglamentus arba paliekama veikla pagal nustatytą žemės nuosavybės dokumentuose).

3. Suplanuotoje teritorijoje, nurodytame teritorijos naudojimo tipe, gali būti numatomi socialinės, aptarnavimo, inžinerinės paskirties objektai, kokybiškai kuriantys viešam interesui naudingą socialinės, inžinerinės infrastruktūros tinklą, esant aiškiai deklaruotam viešam interesui ir įvertinus galimą poveikį aplinkos kokybei, jeigu tai neprieštarauja galiojantiems teisės aktams.

4. Kultūros paveldo objektų teritorijose veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, reglamentais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Kultūros

paveldo objektų žemės sklypai yra konservacinės paskirties (LR žemės ūkio ministro ir LR aplinkos ministro 2008-01-08 įsakymas Nr. 3D-12/D1-8 „Pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties žemės naudojimo būdų ir žemės naudojimo pobūdžių, įrašytų nekilnojamojo turto kadastrė, pertvarkymo taisyklės“). Esamos nekilnojamosios kultūros vertybės nurodytos aiškinamajame rašte. BP nurodyti reglamentai galioja tiek, kiek jie neprieštarauja TPD ar kitiems teisės aktams.

5. Nurodytieji maksimalūs užstatymo intensyvumo reglamentai taikomi atskiriems sklypams, bet ne visam teritorijos naudojimo tipui.

6. Verslo, gamybos, pramonės teritorijose bet kokia esama ar planuojama ūkinė veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio greta esančiai ir planuojamai gyvenamajai aplinkai ir žmonių sveikatai. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo reikalingumas nustatomas teisės aktų numatyta tvarka.

7. Kol neįgyvendinami BP sprendiniai, visos teritorijos naudojamos pagal esamą paskirtį.

8. Detalieji planai gali būti nerengiami, jeigu pakanka BP nustatytų reglamentų tam, kad būtų galima išduoti architektūrinius reikalavimus techninių projektų rengimui.

9. Inžinerinės infrastruktūros brėžinys yra parengtas masteliu 1:5 000 ir negali būti tiesiogiai konvertuojamas į tikslesnį mastelį. Visų susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros sistemos objektų trasos ir vietos turi būti tikslinamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

10. Inžinerinių komunikacijų tinklai turi būti planuojami už valstybinės reikšmės kelių (gyvenamojoje teritorijoje sutampančių su gatvėmis, kurias prižiūri ir jų vertę apskaito Susisiekimo ministerijos įsteigtos valstybės įmonės, o jų taisymo bei priežiūros darbų užsakovo funkcijas atlieka Kelių direkcija) juostų ribų.

11. Planuojama tilto rekonstrukcija turi būti tikslinama techniniu projektu.

2. MIESTO IŠORĖS APLINKA

Pasvalio rajonas kartu su Joniškėlio miestu Lietuvos bendrajame plane yra priskiriamas Šiauriniam Lietuvos regionui.

Pasvalio rajono savivaldybė yra šiaurės Lietuvoje, Panevėžio apskrityje. Rajono centras – Pasvalio miestas, užimantis 7,22 km² teritoriją. Tai miestas šiaurės Lietuvoje, netoli Latvijos sienos, 38 km į šiaurę nuo Panevėžio miesto.

Pasvalio rajono teritorija suskirstyta į 11 seniūnijų. Visos seniūnijos nuo Pasvalio miesto

nutolusios beveik vienodais atstumais. Toliausiai nuo Pasvalio miesto nutolusios Joniškėlio apylinkių, Pušaloto ir Saločių seniūnijos.

Lietuvos Respublikos bendrajame plane (toliau – LR BP), Joniškėlis kaip atskiras urbanistinis centras neiškirtas, tačiau patenka į 2 lygmens urbanistinės integracijos ašį tarp dviejų savivaldybės centrų – Pasvalio ir Pakruojo. LR BP nustatytoje erdvinėje struktūroje miestas patenka į Šiaurinį Lietuvos regioną, kuris yra priskiriamas plėtojamojo tipo arealams. Šio arealo prioritetiniai zonavimo indeksai – intensyvaus žemės ūkio veiklos reguliavimas, rekreacinės aplinkos apsaugos ir naudojimo įstatyminės bazės tobulinimas.

Pasvalio rajono BP Joniškėlio miestą siūloma plėtoti mažų miestų pagrindu.

Joniškėlio miesto urbanistinės struktūros formavimuisi didelę įtaką turėjo gamtinis karkasas. Reljefo įtakoje miesto kvartalai formavosi gana griežtu geometrinio principu, o kompozicija tapo neatsiejama nuo Mažupės upės padiktuotos gamtinės kompozicinės ašies.

Joniškėlio miestas yra Pasvalio rajono savivaldybės vakarinėje dalyje, šalia krašto kelio Nr. 150, jungiančio Pasvalio ir Pakruojo miestus. Nuo rajono centro Joniškėlis yra nutolęs per 17 km, nuo Pakruojo apie 20 km.

1 pav. Joniškėlio miestas Šiaurės Lietuvos kontekste

2.1. Išorės ir vidaus veiksniai, įtakoiantys miesto plėtrą

Miesto vystymąsi įtakoja įvairūs išorės ir vidaus veiksniai. Nemaža jų dalis sunkiai prognozuojami ir apibrėžiami, tačiau, atsižvelgiant į šiuos veiksnius, turi būti nustatyti vystymo principai.

Joniškėliui didžiausią įtaką turintys išorės veiksniai yra:

1. Neigiami ekonominiai demografiniai procesai vykstantys, Lietuvoje ir ES: menkas miesto plėtros finansavimas, senstanti visuomenė, emigracija, bedarbystė;
2. Valstybės teisinė aplinka, pokyčiai teritorijų planavimo ir nuosavybės reglamentavime;
3. Galimybės pasinaudoti EU struktūrinių fondų lėšomis gyvenimo kokybei mieste gerinti ir investicijų pritraukimui;
4. Aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai;
5. Prognozuojamas ekonomikos ir gyvenimo standartų augimas Lietuvoje;
6. Miesto lokacija didesniųjų Lietuvos miestų atžvilgiu.

Joniškėlio miestas yra aktyvioje Pasvalio rajono, bei regioninės svarbos urbanistinės integracijos ašies zonoje (pagal LR BP). Nors miesto tikrosios būklės analizė nerodo demografinių, ekonominių procesų gerėjimo, bendrasis planas turi būti orientuotas į optimistinį scenarijų.

Geografinė miesto padėtis palanki gyventojams naudotis 17 km nutolusio Pasvalio, 20 km Pakruojo ir 40 km Panevėžio miestų visų rūšių aptarnavimo galimybėmis. Kasdieninio aptarnavimo įstaigų mieste nėra itin daug. Gyventi Joniškėlio mieste galėtų tapti patrauklu, jei pagerėtų šios BP tikrosios būklės analizės išryškinti negatyvūs aspektai.

Vidiniai veiksniai Joniškėlio mieste tokie:

1. Joniškėlio miesto turimi rekreaciniai ir kultūriniai ištekliai;
2. Gerai išvystyta socialinė infrastruktūra;
3. Pakankamai gerai išvystyta susisiekimo sistema.

3. TERITORIJOS PLANINĖS IR ERDVINĖS STRUKTŪROS VYSTYMO PRINCIPAI

Joniškėlio miesto bendrojo plano sprendiniai nurodo miesto vystymosi kryptis ir teritorinės plėtros prioritetus. Bendrojo plano sprendiniai užtikrina pradėtų planavimo darbų ir statybų tęstinumą, garantuoja investicijų stabilumą. Bendrasis planas – svarbiausias miesto teritorijų planavimo dokumentas, sprendžiantis darnaus vystymosi uždavinius, įgyvendinantis miesto viziją ir plėtros prioritetus.

Joniškėlio miesto bendrasis planas yra kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatyti miesto teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principai, teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai bei bendrieji teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reglamentai.

Joniškėlio miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose turi būti įgyvendinti šie bendrieji tikslai ir uždaviniai, siektini rengiant miesto teritorijos bendrąjį planą:

- Suformuota miesto teritorijos vystymo koncepcija, nustatanti teritorijų tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reglamentus;
- Atliktas miesto teritorijos funkcinis zonavimas, užtikrinant harmoningą planinės struktūros raidą, siekiant tolygaus miesto teritorijų ir lokalinių centrų išdėstymo ir darnos;
- Numatytos priemonės užstatytų teritorijų planinei erdvinei struktūrai tobulinti, gyvenimo ir aplinkos kokybei gerinti, socialinės ir kultūrinės infrastruktūros plėtojimui, rekreacinių ir apsauginių želdynų sistemai formuoti;
- Numatytos priemonės ir apribojimai, užtikrinantys racionalų gamtos išteklių naudojimą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir gamtinio karkaso erdvinės struktūros vystymą, gamtos ir kultūros vertybių išsaugojimą;
- Nustatyti centrinės miesto dalies urbanistinio vystymo prioritetai, atsižvelgiant į teritorijos savitumo išsaugojimą ir vystymą, kuo geresnį miesto teritorijos turimo potencialo panaudojimą;
- Rezervuotos teritorijos komunikaciniams koridoriams, plėtojant inžinerinę, susisiekimo ir kitą reikalingą visuomenės poreikiams tenkinti infrastruktūrą;
- Numatytos teritorijos visuomenės poreikiams reikalingų objektų plėtrai;
- Pagal bendrus vyraujančius požymius nustatyta atskirų planuojamos teritorijos dalių pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis ir naudojimo būdas;

- Nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio, intensyvumo parametrai bei kiti reglamentai.

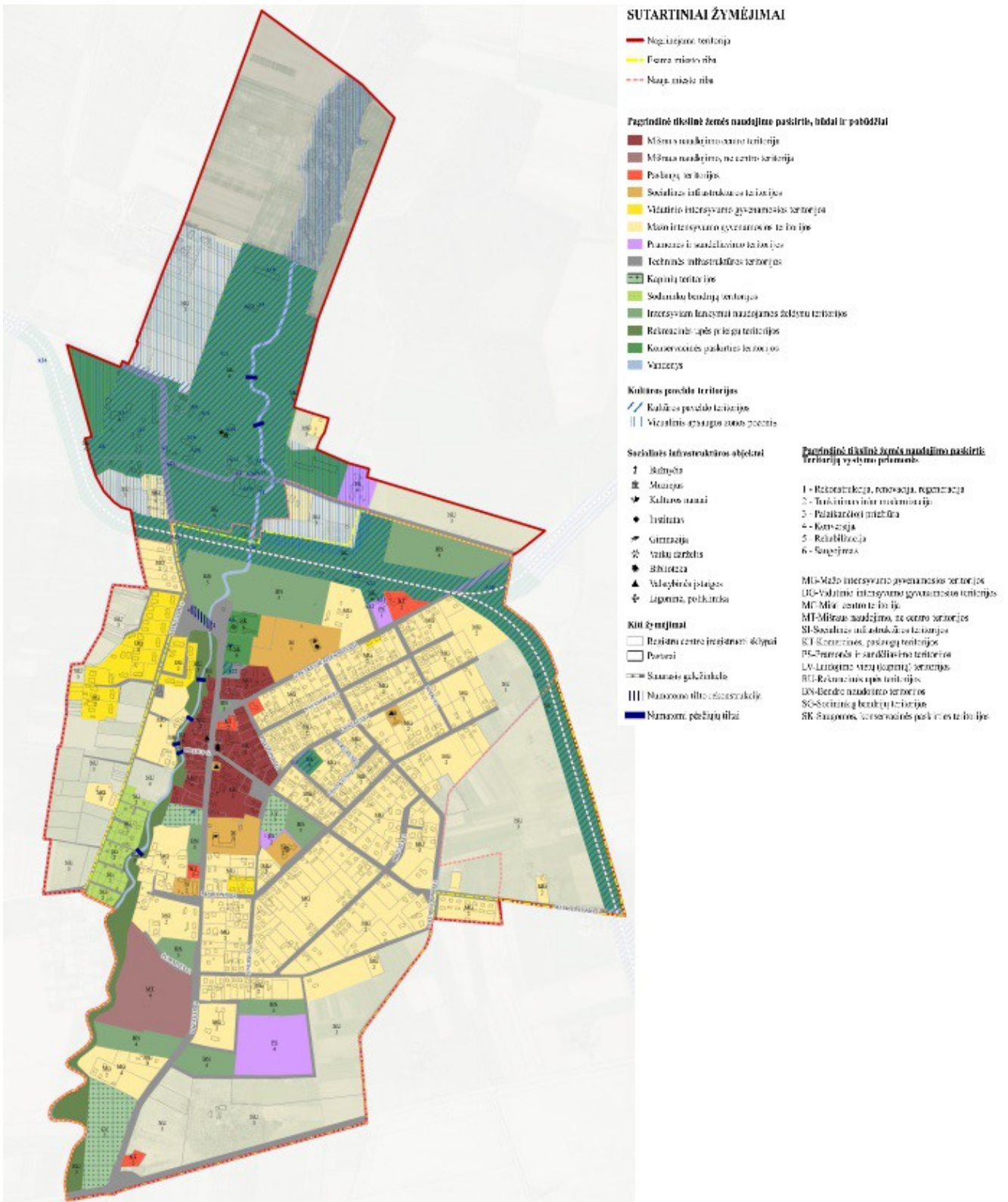
Bendrojo plano sprendiniai parengti pagal miesto teritorijos vystymo koncepciją, aprobuotą Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2014-08-01 sprendimu nustačiusią Joniškėlio miesto teritorijos plėtros prioritetus. Koncepcijoje nustatyti miesto teritorijos vystymo tikslai ir pagrindinės plėtros kryptys toliau konkretizuoti bendrojo plano sprendiniuose.

Planuojamos Joniškėlio miesto urbanistinės struktūros įgyvendinimas yra ilgas miesto plėtros rezultatas, o jos tolimesnė kaita priklausys nuo ateities visuomeninių, socialinių ir ekonominių procesų.

Įvertinus patvirtintą Joniškėlio miesto plėtros koncepciją bei Pasvalio rajono teritorijos bendrojo plano sprendinius, miesto teritorijos vystymo koncepcijos pagrindu parengti miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniai, kuriuose numatytos priemonės:

- užtikrinančios gyvenimo kokybės augimą;
- leidžiančios valdyti miesto plėtrą pagal darnios plėtros principus;
- suderinančios Joniškėlio miesto ir Pasvalio rajono teritorijų bendrųjų planų sprendinius, sukuriančius prielaidą naudingam abiejų šalių bendradarbiavimui.

Pagrindinis tikslas, vystant Joniškėlio miestą ir tobulinant esamą miesto struktūrą, yra sudaryti optimalias gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas miestelėnams, užtikrinti jų gyvenamosios aplinkos kokybę.

2 pav. Joniškėlio miesto koncepcija. Teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai

Joniškėlio miesto teritorijos struktūrą apibrėžia miesto planinė ir erdvinė struktūra, pagrindinių miesto funkcinių zonų išdėstymas ir tarpusavio ryšiai.

Miesto teritorijos urbanistinės struktūros pagrindiniai elementai yra (brėžinys „Žemės naudojimo reglamentai“):

- Miesto zonos su skirtingais urbanizacijos intensyvumo rodikliais bei funkcija;
- Miesto centras, kuris kartu su senąja miesto dalimi sudaro kompozicinį branduolį;
- Pagrindinės kompozicinės – vizualinės ašys;
- Gamtinio karkaso lokalizavimo teritorijos ir miesto viešųjų erdvių sistema;
- Mažupės upelio gamtinė kompozicinė ašis;
- Pagrindinių miesto gatvių sistema.

Joniškėlio miesto erdvinę struktūrą siekiama vystyti sudarant optimalų balansą tarp urbanizuotų ir laisvų erdvių, saugant bei vystant esamą miestovaizdį. Pagrindinis optimalios Joniškėlio miesto struktūros vystymo principas yra miesto centro formavimas, saugant esamą fizinę aplinką, pritaikant ją kintantiems poreikiams.

- Urbanistinių jungčių – miesto pagrindinių gatvių tinklo formavimas, miesto ryšių funkcionavimo užtikrinimas;

- Gyvenamosios aplinkos, viešųjų erdvių ir kitų teritorijų modernizavimas, rekonstrukcija;

- Užstatymo struktūrizavimas;
- Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga;
- Gamtinio karkaso elementų saugojimas ir želdynų sistemos plėtojimas;
- Lokalinių rekreacinių centrų stiprinimas ir plėtra.

Bendrojo plano sprendiniai parengti laikantis šių reglamentavimo principų, taikomų atsižvelgiant į teritorijų užstatymą.

BP sprendiniai nurodo miesto teritorinės plėtros bendruosius resursus – teritorijas, kur (ir kiek) galima statyti ir kur negalima statyti, nubrėžia vystymo kryptis. Nors atskiri plano elementai gali būti įgyvendinti skirtingais laiko tarpais, tačiau bendra suplanuotos teritorijos vizija bei pagrindiniai principai išlieka.

3.1. Miesto raidos strategija

Gyvenamosios teritorijos yra esminis veiksnys formuojant miesto struktūros modelį, numatant visapusiškos miesto plėtros strategiją. Siekiant pritraukti jaunos, darbingus žmones, suteikiant galimybę įsigyti kokybišką būstą mieste, turi būti skirtas nuolatinis dėmesys esamų gyvenamųjų teritorijų atnaujinimui bei naujų gyvenamųjų teritorijų plėtrai, gyvenimo kokybės gerinimui. Bendrojo plano sprendiniai numato daigiafunkcinių gyvenamųjų teritorijų plėtrą. Būstų plėtra planuojama šiose funkcinėse zonose:

- Miesto centras. Būsto plėtra galima atnaujinant esamą, atkuriant buvusį užstatymą, vykdant konversiją, kai pertvarkomos ir pritaikomos gyvenamai statybai kitos funkcinio naudojimo teritorijos, suteikiant naują gyvenimo ir aplinkos kokybę;
- Vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijos. Būsto plėtra galima intensyvinant silpnai apkrautas, nepilnai integruotas į miesto struktūrą esamas gyvenamąsias teritorijas (vakarinėje miesto dalyje). Teritorijų intensyvinimo priemonės galima naudoti tik įvertinus teritorijų fizines galimybes daigiafunkciniam pritaikymui darnios plėtros požiūriu;
- Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos. Būsto plėtra galima racionaliau išnaudojant esamo užstatymo teritorijas bei numatant plėtrą naujose teritorijose;
- Teritorijos visuomenės poreikiams, specializuotos ir kompleksų teritorijos. Galima tik bendrabučių ir socialinio būsto statyba, išimties tvarka rajono tarybos sprendimu.

Vienbučiai gyvenamieji namai gali būti statomi ir kitose funkcinėse zonose, jei tai neprieštarauja susiklosčiusiems užstatymo principams. Neurbanizuojamose teritorijose būsto plėtra galima tik esamose namų valdose, maksimalus užstatymo intensyvumas yra 0,2. Numatomoms modernizuoti gyvenamosioms teritorijoms turi būti parengti kompleksiniai atnaujinimo (modernizavimo) planai. Sprendiniuose numatyta ir nauja gyvenamųjų teritorijų plėtra. Užstatant naujas gyvenamąsias miesto plėtros teritorijas, numatoma kompleksinė plėtra kartu įrengiant atskiruosius želdynus, gyventojams užtikrinant gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas. Naujai užstatomos teritorijos laikomos visai naujos plėtros teritorijos ir suplanuotos, bet nebaigtos ar nepradėtos užstatyti teritorijos.

Planuojant gyvenamąsias teritorijas numatoma:

- Būsto plėtrai pirmiausia įsisavinti vidinius teritorinius rezervus, panaudojant jau esamą miesto infrastruktūrą;
- Modernizuojant ir atnaujinant esamą gyvenamąjį fondą, gerinti būsto ir aplinkos kokybę;

- Verslui, vystančiam ir plėtojančiam būstą, sudaryti palankią investicinę aplinką;
- Saugoti miesto savitumą (kultūros ir gamtos paveldą) bei gerinti miesto gyvenamųjų teritorijų urbanistinį – architektūrinį įvaizdį.

3.2. Teritorinė plėtra ir miesto teritorijos balansas

Kompaktiškai užstatytoje teritorijoje, miesto centrinėje dalyje, numatomas kompleksinis gerbūvio, užstatymo ir infrastruktūros atnaujinimas ir modernizavimas. Modernizuojant esamas urbanizuotas teritorijas, nauja statyba numatoma pagal susiklosčiusius principus, baigiant formuoti nebaigtas užstatymo struktūras, ypač miesto centre bei jo plėtros zonoje, tobulinant jo polifunkcinę struktūrą ir rekonstruojant esamus pastatus pagal teritorijai būdingus urbanistinius požymius.

Joniškėlio miesto teritorijoje numatoma nedidelė gyvenamosios statybos plėtra, prioritetą teikiant centro bei jo periferijoje esančių neišvystytų kvartalų formavimui, viešųjų erdvių sitemos formavimui ir verslo, gamybos vystymui. Formuojama miesto planinė ir funkcinė struktūra. Miesto plėtra koncentruojama į neįsisavintas teritorijas rytinėje miesto dalyje. Urbanistinė struktūra daugiausia formuojama pietinėje ir rytinėje miesto dalyse. Kitose miesto dalyse taip pat numatoma gyvenamoji plėtra, tačiau ji nėra tokia žymi (planuojamas tankinimas). Visa galima plėtra organizuojama taip, kad būtų išsaugoti vertingiausi urbanistinę struktūrą sudarantys gamtiniai, kultūriniai kompleksai, sudaromos sąlygos patogiems struktūriniais ryšiams ir gyvybingam funkcionavimui. Pramonės, verslo ir kitų darbo vietų plėtros galimybės numatomos išnaudojant teritorijas pietinėje miesto dalyje. Numatoma nauja visuomenės poreikiams ir aptarnavimo teritorijų plėtra ties Vytauto ir Žemaitės gatvių sankirta.

Gamtinį miesto karkasą sudaro Mažupės upelio prieigų teritorijos, skirtos poilsinei veiklai vystyti. Gamtinio karkaso teritorijose siūloma plėtoti rekreacinę funkciją.

Sprendiniuose numatytos miesto teritorijos funkcinės zonos sudaro tarsi miestovaizdį, kuriame yra realizuojamos ir funkciškai aktyvinamos urbanistinio vystymo bei ekologinio kompensavimo – gamtinio karkaso, struktūros. Planuojamos Joniškėlio miesto urbanistinės struktūros su nustatytomis funkcinio prioriteto zonomis bei žemės naudojimo reglamentais įgyvendinimas yra ilgas plėtros rezultatas, o jos tolimesnė kaita priklausys nuo ateities visuomeninių, socialinių ir ekonominių procesų. Urbanizuojamų teritorijų plėtra numatyta esamose miesto administracinėse ribose, siūlant koreguoti teritorijos ribas.

Joniškėlio miesto teritorijos plotas esamose juridinėse ribose yra 266 ha, gyventojų tankis

yra 59 gyv. / km². Naujai siūlomos miesto teritorijos plotas yra 198,2 ha, gyventojų tankumas neturėtų žymiai keistis

4. MIESTO URBANISTINĖ KOMPOZICINĖ STRUKTŪRA

Miesto plotas pagal šiuo metu galiojančias administracines ribas yra 266 ha, iš kurių apie du trečdalius sudaro urbanizuota teritorija. Joniškėlio miestas įsikūręs abipus Mažupės upės krantų. Mažupė sudaro Joniškėlio miesto gamtinį, kompozicinį stuburą, šiaurės pietų kryptimi dalijantį miestą į dvi dalis. Į miestą ateinantys keliai jo ribose tampa pagrindinėmis gatvėmis formuoja pagrindines urbanistinės struktūros kompozicines ašis.

Švč. Trejybės bažnyčia dėl savo aukščio, tūrio ir kompozicinės svarbos yra ryškiausias miesto akcentas. Bendroje užstatymo struktūroje savo istorine, kultūrine prasme bei tūriu išsiskiria Joniškėlio Karpių dvaro ansamblis, buvusios miesto ligoninės pastatas, bei G. Petkevičaitės-Bitės gimnazija.

Didžiąją urbanizuotos teritorijos dalį užima ir foninį užstatymą formuoja sodybinio stichinio užstatymo teritorijos.

Mieste nenumatomas didelis gyventojų skaičiaus augimas. Taigi vystant miestą svarbiausia – gyvenimo kokybės didinimas. Atlikus tikrosios būklės analizę išaiškėjo, kad nėra sudaromos tinkamos sąlygos miesto kultūrinei veiklai, tradicijoms tęsti. Būtina vystyti inžinerinę infrastruktūrą: vandentiekio, nuotekų, energijos aprūpinimo dalį. Reikia pagerinti gatvių, šaligatvių, dviračių takų, žaliųjų plotų, vandens telkinių būklę. Mieste galėtų atsirasti naujų darbo vietų, pvz., tranzitinių kelevių aptarnavimas, vietinių žemdirbystės produktų gamybos vystymas.

4.1. Miesto kompoziciniai centrai ir zonų vystymo tipai

Joniškėlio miesto erdvinėje struktūroje svarbus elementas yra miesto centras – tai struktūrinis bei kompozicinis branduolys, formuojantis miesto siluetą, erdvinį – architektūrinį savitumą.

Miesto centrinė dalis reprezentuoja miesto istorijos ir kultūros raidą. Miesto bendrojo plano sprendimais siekiama įgyvendinti centrui būdingą urbanistinių ir architektūrinių sprendimų kokybę, atitinkančią LR Architektūros politikos kryptis. Miesto centrinės dalies savitumas, išlaikant

jos struktūrinių elementų morfologinę įvairovę – užstatymo tipologiją, mastelį, aukščio ir intensyvumo parametrus, viešųjų erdvių specifiką, galėtų derintis su modernaus ir ekologiško miesto sampratos puoselėjimu.

Detalizuojant miesto centrinės Vytauto gatvės ir jos aplinkos užstatymo idėją, specialiomis priemonėmis reikia skatinti privačių gyvenamųjų namų struktūros sutankinimą, gatvės erdvę formuoti didesnio tūrio bei aukštingumo pastatais. Pagrindinės Joniškėlio gatvės erdvės formantams turi būti keliami ypatingi, padedantys atskleisti miesto identitetą, architektūriniai reikalavimai (stilizacija, fasadų dekoras, spalvos). Šioje gatvėje galėtų atsirasti ne tik naujos valdos, bet ir viešo aptarnavimo objektai, žaliosios viešosios erdvės. Toks sprendimas leistų sutvarkyti ir respektuoti aikštę, esančią Vytauto ir G. Petkevičaitės-Bitės gatvių sankirtoje, prioriteta atiduodant atvažiuojantiems miesto svečiams bei miesto žaliesiems plotams įrengti.

Dauguma aptarnavimo infrastruktūros objektų išsidėstytų būtent centre. Tačiau dalis valstybinių, visuomeninių, kultūros, sveikatos ir socialinės apsaugos, švietimo įstaigų, komercinės, pramogų, techninės infrastruktūros objektų gali išsidėstyti atskirai. Tikslią naujų objektų lokaciją yra sunku nuspėti, todėl prognozuojamų paslaugų objektų teritorijų išdėstymas parodytas apytiksliai, įvertinus aptarnavimo radiusus, gyventojų tankumą, želdynų sistemą, gatvių tinklą.

Centrinė miesto dalis yra svarbiausias tiek kompozicinis, tiek visuomeninis Joniškėlio centras, čia koncentruojasi visi svarbiausi visuomeniniai ir komerciniai miesto objektai. Centrinėje miesto dalyje galima ir būtina didesnė funkcinė įvairovė, galimas užstatymo tankinimas ir intensyvinimas, jame būtina sukurti daugiau darbo vietų, didinti traukos objektų skaičių.

Šiaurinėje Joniškėlio miesto dalyje esančios ligoninės, bažnyčios bei buvusios ligoninės kompleksų teritorijos, su jiems priklausančiais žaliaisiais plotais, sudaro pcentrio zoną, kurioje dominuoja visuomeninė funkcija. Atgaivinant aikštę, esančią Vytauto ir G. Petkevičaitės-Bitės gatvių sankirtoje, Miesto centras ir šiaurinės dalies pcentris su priklausiniais būtų sujungti ritmišku erdviniu kanalu, kuriame būtų didesnė funkcinė įvairovė.

4.2. Verslo, gamybos, visuomeninės ir komercinės paskirties teritorijos, žalieji plotai

Remiantis bendraisiais urbanistiniais principais, poreikis gyvenamajai statybai koreliuoja su poreikiu visuomeninėms-komercinėms, verslo teritorijoms, gatvių ir aikščių tinklų ir žaliesiems

plotams. Priklausomai nuo atskirų urbanistinių vienetų, jų specifikos bei plėtros poreikių santykių išraiška yra skirtinga.

Joniškėlio miesto viešosios erdvės turi būti saugios, patogios ir kokybiškos. Numatomas esamų Mažupės upės prieigų teritorijų puoselėjimas ir pilnavertis integravimas į miesto struktūrą, planuojamų ir esamų miesto žaliųjų erdvių kokybinis pagerinimas, sukuriant privalomą rekreacinę infrastruktūrą. Naujai užstatomose teritorijose planuojama želdynų sistema sudaro vientisą viešųjų erdvių sistemą su esamų želdinių plotais. Pagrindinė sprendiniuose numatyta vidinės miesto struktūros tobulinimo kryptis yra esamų kvartalų renovacija ir neefektyviai panaudotų teritorijų modernizavimas bei konversija, siekiant gyvenamųjų, darbo, poilsio vietų darnos.

Bendrojo plano sprendiniuose nustatytoms urbanizuojamoms teritorijoms taikomi strateginiai plėtros būdai:

- Teritorijų saugojimas;
- Teritorijų atnaujinimas (modernizavimas);
- Teritorijų konversija;
- Naujų teritorijų įsisavinimas.

Modernizuojant esamas urbanizuotas teritorijas, nauja statyba galima:

- Miesto centre baigiant formuoti nebaigtas užstatymo struktūras;
- Specializuotose teritorijose plėtojant socialinę, paslaugų, rekreacinę ir kitą infrastruktūrą.

Esamus statinius rekonstruoti pagal teritorijai būdingus architektūrinius – urbanistinius požymius. Miesto teritorijų konversija – plėtra, kurios tikslas planavimo priemonėmis gerinti esamų teritorijų aplinkos kokybę, keičiant esamą tikslinę žemės naudojimo paskirtį arba žemės naudojimo būdą. Tai komunalinių bei kitų užstatytų teritorijų naujas funkcinis panaudojimas.

Tokiose miesto plėtros zonose skatinamas teritorijos naudojimo daugiafunkciškumas, kuriant naujas darbo vietas bei palankią investicijoms aplinką, sudarant sąlygas taršos mažinimui, aplinkos, užstatymo, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros atnaujinimui.

4.3. Teritorijų funkcinis zonavimas

Bendrojo plano sprendiniuose miesto teritorija suskirstyta pagal prioritetinius žemės naudojimo interesus, išskiriant kiekvienai teritorijai nustatytą vyraujančią funkciją. Planuojant atskirų teritorijų naudojimo kryptis, atsižvelgiama į tai, kokia veikla šioje teritorijoje turėtų dominuoti.

Bendrojo plano sprendiniai nurodo Joniškėlio miesto teritorijos naudojimo tipus, kuriuose nustatyta galima žemės naudojimo paskirtis ir žemės naudojimo būdai bei užstatymo intensyvumo ir aukštingumo reglamentai. Planuojamos funkcinės zonos ir nustatyti šių zonų tvarkomieji reglamentai pavaizduoti Joniškėlio miesto bendrojo plano sprendinių pagrindiniame brėžinyje. Funkcinės zonos apima atskiras miesto dalis, pasižyminčias gamtinės aplinkos ir urbanistinių sąlygų bei prioritetinių teritorijos funkcinių interesų panašumu. Sprendiniai nustato esminius funkcinių zonų vystymo ar plėtros principus, formuojančius subalansuotą polifunkcinį atskirų miesto kvartalų užstatymą. Konkretizuojant sprendinius, miesto funkcinės zonos detalizuotos į smulkesnius teritorinius vienetus, kuriems nurodoma galima vystymo strategija bei specialieji reglamentai.

Bendrojo plano sprendinių pagrindiniame brėžinyje išskirtos funkcinės zonos, pažymėtos atitinkamomis spalvomis. Pagrindiniai funkcinių zonų tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reglamentai nurodyti reglamentų lentelėje. Nustatyti šie reglamentai:

- Vyraujantys teritorijos (funkcinės zonos) požymiai;
- Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis ir naudojimo būdas;
- Maksimalus užstatymo intensyvumas;
- Maksimalus pastatų aukštingumas.

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, miesto bendrojo plano sprendiniai (funkcinių zonų ribos, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros trasos) tikslinami pagal specifinius gamtinius ir urbanistinius teritorijų požymius, ypatingą svarbą teikiant gamtos ir kultūros paveldo apsaugai.

Urbanizuojamą (užstatytą) miesto teritoriją sudaro kitos paskirties žemė be bendro naudojimo teritorijų. Bendrojo naudojimo teritorijos sudaro neužstatytas miesto teritorijas kitos paskirties žemėje.

Norint užtikrinti Joniškėlio miesto plėtros koncepcijoje numatytą nuosaikios plėtros vystymą ir gamtinių bei kultūros paveldo teritorijų apsaugą, sprendiniuose numatytos miesto teritorijos (funkcinės zonos) skirstomos į užstatytas ir neužstatytas teritorijas. Planuojamos neužstatytos teritorijos užtikrina miesto gamtinės aplinkos apsaugą.

Reglamentų lentelėje surašyti šioms teritorijoms nustatyti teritorijos naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentai. Saugomų teritorijų apsaugą reglamentuoja specialieji saugomų teritorijų planai ir joms nustatyti specialieji reglamentai. Sprendiniuose išskirtos šios užstatytų teritorijų funkcinės zonos:

Teritorijos, tinkamos gyventi:

- Centrinės mišraus užstatymo teritorijos. Tai mišraus užstatymo miesto centro ir kitų lokalių centrų teritorijos, kuriose vyrauja komercinė, visuomeninė ir gyvenamoji statyba ir kurioms keliami ypatingi reikalavimai pastatų ir jų aplinkos architektūrinei kokybei;
- Visuomeninės paskirties objektų teritorijos. Teritorijos, kuriose vyrauja visuomeninės ir socialinės svarbos objektai (švietimo, medicinos, viešo administravimo);
- Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos. Teritorijos, kuriose vyrauja mažaaukštė gyvenamoji statyba kartu su reikalinga socialine, komercine, paslaugų ir pan. infrastruktūra;
- Sodų teritorijos. Mažo užstatymo tankio teritorijos su vyraujančia mėgėjiškos sodininkystės, rekreacijos, gyvenamosios statybos funkcija bei reikalinga inžinerine infrastruktūra;
- Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos. Teritorijos, kuriose vyrauja daugiaaukštė gyvenamoji statyba kartu su reikalinga socialine, komercine, paslaugų ir pan. infrastruktūra.

Teritorijos, netinkamos gyventi:

- Mišrios paskirties: verslo, gamybos ir paslaugų objektų teritorijos. Teritorijos, kuriose dominuoja darbo vietos – visuomeninės paskirties, verslo gamybos, prekybos, paslaugų ir pramogų statiniams statyti;
- Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos, kuriose dominuoja darbo vietos – pramonės, sandėlių, verslo, gamybos ir kituose statiniuose;
- Infrastruktūros teritorijos. Inžinerinės infrastruktūros: susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos bei susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriai. Taip pat teritorijos, skirtos energetikos ir kitokiam ūkiui, nuotekų valykloms, atliekų saugojimui, perdirbimui, utilizavimui;
- Žemės ūkio ir kitos neužstatomos teritorijos – ekologinei žemdirbystei skirtos teritorijos.

Neurbanizuojamose teritorijose nenumatomas naujų urbanistinių vienetų kūrimas: plėtra galima tik esamose namų valdose. Maksimalus užstatymo intensyvumas namų valdose – 0,2. Gali būti numatoma infrastruktūra (rekreacinė, inžinerinė ir pan.), reikalinga tų teritorijų patrauklumui, žmonių poilsiui užtikrinti, nesusijusi su gyvenamąja paskirtimi. Sprendiniuose išskirtos šios neužstatomų teritorijų funkcinio naudojimo prioriteto zonos:

- Rekreacinės paskirties teritorijos;
- Ekstensyvaus naudojimo želdynai, skirti ekstensyviai rekreacijai, apsauginiai želdiniai;
- Gamtiniam karkasui priklausančios teritorijos, pritaikomos pažintiniam lankymui;

- Visų gamtinių vertybių apsaugai bei miestiečių poilsiui skirtos teritorijos;
- Kitos teritorijos;
- Vandenyss – upės, ežerai ir kiti atviri vandens telkiniai.

4.4. Esamos užstatytos teritorijos

- Centro – šioje teritorijoje skatinama funkcijų įvairovė, palaikoma bendrojo naudojimo, visuomeninė-komercinė ir gyvenamoji funkcija, siekiama labai geros architektūros erdvių ir užstatymo kokybės;
- Esamos gyvenamosios teritorijos – gyvenamųjų pastatų ir teritorijų modernizavimas.

4.5. Naujos plėtros teritorijos

Šios teritorijos vystomos kompleksiskai, siekiant darnios plėtros. Planuojant numatomas teritorinis rezervas inžinerinei ir susisiekimo infrastruktūrai bei bendro naudojimo ir apsauginiams želdiniams:

- Naujos mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos miesto ribose;
- Naujos verslo ir paslaugų teritorijos;
- Naujos pramonės ir sandėliavimo teritorijos;
- Lokalūs centrai – komercinės paskirties teritorijos.

4.6. Teritorijų tankinimo nuostatai

Joniškėlio miesto užstatymo specifika ir jo išskirtinės savybės daro lemiamą įtaką plėtojant urbanistinę struktūrą, ją saugant saugomose, vystant modernizuojamose ir naujai projektuojamose teritorijose.

Pagrindiniai susiklosčiusio užstatymo tankinimo principai tiesiogiai priklauso nuo miesto morfologinės struktūros. Ypač didelis dėmesys turi būti skiriamas neplaningai susiklosčiusio miesto audinio vakarinėje dalyje kompensavimui. Kvartalinės struktūros Joniškėlyje nėra lygiavertės. Miestui besiformuojant abipus Vytauto gatvės – pietinėje ir rytinėje dalyse, matomos aiškios kvartalų struktūros, formuojamos sodybinio stichinio ir nepilno perimetro sodybinio užstatymo

morfotipų. Kitaip situacija susiklostė vakarinėje miesto dalyje – ten negalima išskirti atskirų kvartalų (jie nėra suformuoti). Užstatyta miesto teritorija neatitinka administracinių ribų, o nesuformuotos erdvės sukuria išbyrėjusio miesto įspūdį.

Todėl Joniškėlio miesto bendrojo plano sprendiniais numatoma tankinti užstatymą ir naujai užstatyti teritorijas vakarinėje Joniškėlio miesto dalyje, taip formuojant kvartalines struktūras.

4.6.1. Joniškėlio užstatymo morfotipai ir užstatytų teritorijų tankinimo nuostatos

Svarbiausias užstatymo identiteto kriterijus yra užstatymo morfotipas (užstatymo ir planavimo principas). Jis skirtingas tiek kvartalų sandaroje, tiek gatvių ar kitų vizualinių koridorių ir erdvių fizinio formavimo principuose. BP sprendiniuose naujai užstatomų teritorijų užstatymo principai, taip pat užstatytų teritorijų tankinimo galimybės yra nurodyti konkrečiai pagal nagrinėjamuose rajonuose nustatytą užstatymo morfotipą.

Identifikuota Joniškėlio miesto teritorijos morfostruktūrą sudaro kvartalų užstatymo morfologija ir viešųjų erdvių (aikščių ir gatvių) užstatymo formavimo morfologiniai ypatumai.

Joniškėlio mieste nustatyti šie užstatymo morfotipai.

- **Taškinis stichinis užstatymo morfotipas.** Mažaaukštis ekstensyvus, dažniausiai gyvenamosios (laikinais gyvenamosios) funkcijos, neturintis aiškių užstatymo principų morfotipas. Dominuoja smulkūs ir labai smulkūs pastatai. Dominuoja sodų teritorijose. Joniškėlio mieste šis užstatymo tipas yra pastebimas vienoje vakarinėje zonoje.
- **Sodybinis stichinis užstatymo morfotipas.** Tai mažaaukštis ekstensyvus gyvenamųjų teritorijų užstatymo tipas, kai pastatai statomi uždareme sklype, juos atitraukiant nuo visų sklypo ribų, arba suporinti sublokuojant ant šoninių sklypo ribų. Šis užstatymo morfotipas yra dominuojantis Joniškėlyje. Kai kuriose centro periferijoje esančiose dalyse šį užstatymą pakeičia sodybinis reguliarus užstatymo tipas.
- **Sodybinis reguliarus morfotipas.** Mažaaukštis ekstensyvus gyvenamųjų teritorijų užstatymo morfotipas, kai pastatai sklype yra statomi ilgaisiais fasadais, formuojant gatvės išklotinę (galimas atitraukimo nuo šoninių sklypo ribų variantas). Šis užstatymo morfotipas nėra dominuojantis, tačiau paplitęs keliuose rytinėje miesto dalyje esančiuose kvartaluose.
- **Sodybinis perimetrinis / sodybinis nepilno perimetro užstatymo morfotipas.** Mažaaukštis ekstensyvus gyvenamųjų teritorijų užstatymo morfotipas, kai pastatai statomi

uždaramė sklype, neatitraukiant nuo dviejų ar daugiau sklypo ribų ir taip formuojant uždara ar nepilnai uždara vidinę kiemo erdvę. Tokio morfotipo užuomazgos yra pastebimos miesto centrinėje ir rytinėje dalyse, tačiau tai nėra dažna.

- **Miesto vilų užstatymo morfotipas.** Šiam morfotipui būdingi didesnio tūrio, dažniausiai kvadrato formai artimo plano pastatai, statomi atitraukiant bent nuo trijų sklypo ribų. Taip paprastai užstatomi prabangesni gyvenamieji, rezidenciniai rajonai, kur siekiama suformuoti mažiau intensyvią, gausiai apželdintą užstatymą. Miesto vilos užstatymo morfotipas nėra plačiai paplitęs, miesto teritorijoje yra tik pavienių pavyzdžių.
- **Perimetrinis užstatymo morfotipas.** Šiam morfotipui būdingas užstatymas, pastatų neatitraukiant nuo sklypo ribos ir pastatų grupėmis ar blokuojant pastatus sukurti visiškai uždara vidinę kiemo erdvę. Šis užstatymo morfotipas daugiausia susiformavęs centrinėje miesto dalyje. Joniškėlio miestui tai istoriškai susiformavęs, charakteringas užstatymo morfotipas Joniškėlio mieste.
- **Laisvojo planavimo užstatymo morfotipas.** Tai užstatymo tipas, suformuotas 1940-1990 metais, paneigus privačiai žemės nuosavybei būdingą sklypo logiką, neidentifikuojantis miesto struktūrai būdingų gatvės, aikštės, skvero, kiemo erdvių. Šis morfotipas nedominuoja. Joniškėlio mieste, pastebimas vos keliose miesto vietose: šiaurės-vakarų ir šiaurės centro periferijoje. Tačiau daugeliu atvejų erdvės nėra suformuotos kokybiškai, kai kuriose vietose reikalingas tankinimas.
- **Reprezentacinis užstatymo morfotipas.** Tai atskirai stovinčių ir toje erdvėje dominuojančių pastatų ar jų ansamblių formuojamas sklypo užstatymas. Dažnai šis užstatymas turi išskirtinę architektūrinę vertę, dažniausia pastatai istoriškai vertingi. Reprezentacinio užstatymo morfotipo Joniškėlio mieste yra vos keletas pavyzdžių. Tokį užstatymo morfotipą reikia saugoti.
- **Nestruktūrinis užstatymo morfotipas.** Tai atskirai bendro naudojimo erdvėje stovintys ir toje erdvėje dominuojantys išskirtinės funkcijos pastatai. Nestruktūrinis užstatymo morfotipas dažniausiai reprezentuoja specifinę funkciją, pavyzdžiui, ligoninę, mokyklą.
- **Linijinis inžinerinis užstatymo morfotipas.** Nedidelio tūrio linijiniu principu stovintys pastatai. Šis užstatymo tipas dažniausias 194-1990 metais. Toks užstatymo tipas nėra saugotinas ir turi būti vengiamas centrinėje miesto dalyje.

- **Smulkus pramonės užstatymo morfotipas.** Aiškių užstatymo principų neturintys, didesnio tūrio halės tipo pastatais užstatytos pramonės teritorijos.

4.7. Miesto teritorijos tvarkymo reglamentai

Joniškėlio miesto sprendiniuose taikomas polifunkcinio zonavimo metodas, kai miesto teritorija dalinama į zonas pagal naudojimo tipus, išskiriant vyraujančią žemės naudojimo funkciją. Vyraujanti funkcija reiškia, kad teritorijoje pirmiausia numatoma vystyti nurodytą veiklą, o kitos galimos veiklos rūšys neturi šiai veiklai daryti neigiamo poveikio. Vyraujanti funkcija nustatyta pagrindiniame brėžinyje parodytomis funkcinėms zonoms išskirtoms spalva, o ne kvartalui ar konkrečiam sklypui.

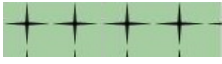
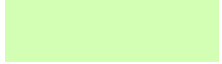

Nustatyti miesto teritorijos naudojimo tipai ir galima veikla pateikti 1 lentelėje. Prie miesto prijungiamoms teritorijoms:

1. leidžiama pradėti ar tęsti statybų darbus pagal statybą leidžiančius dokumentus, išduotus iki miesto bendrojo plano patvirtinimo;
2. nesant išduotiems statybą leidžiantiems dokumentams iki miesto bendrojo plano patvirtinimo, projektavimo ir planavimo darbai bei statybos vykdomi pagal miesto bendrojo plano sprendinių reglamentus.

1 lentelė. Miesto teritorijos naudojimo tipai, galima veikla

Užstatytos teritorijos			
Teritorijos tinkamos gyventi			
	Miesto centras ir artimiausia jo aplinka	Mišrios miesto centro teritorijos. Dominuoja komercinė ir visuomenės poreikiams skirta veikla ir gyvenamoji statyba	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: gyvenamosios teritorijos; visuomeninės paskirties objektų teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; bendro naudojimo teritorijos
	Teritorijos, skirtos visuomenės poreikiams	Teritorijos, skirtos visuomenės poreikiams, socialinei veiklos sričiai – švietimui, sveikatos apsaugai ir pan.	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: gyvenamosios teritorijos; visuomeninės paskirties objektų teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; bendro

			naudojimo teritorijos
	Teritorijos, skirtos visuomenės poreikiams su rekreacinės paskirties želdynais	Teritorijos, skirtos visuomenės poreikiams - epizodiniams renginiams: miesto šventėms, muzikos, teatro, kino, mugių, parodų, religiniams renginiams	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: gyvenamosios teritorijos; visuomeninės paskirties objektų teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; bendro naudojimo teritorijos
	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos	Mišrios teritorijos, kuriose dominuoja mažaaukštė, mažo užstatymo intensyvumo gyvenamoji statyba kartu su reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: gyvenamosios teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose)
	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos	Mišrios teritorijos, kuriose dominuoja mažaaukštė, vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamoji statyba kartu su reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: gyvenamosios teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose)
	Sodų teritorijos	Mažo užstatymo tankio teritorijos su vyraujančia mėgėjiškos sodininkystės, rekreacinės, gyvenamosios statybos funkcija	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: mėgėjiškos sodininkystės teritorijos; rekreacinės teritorijos; gyvenamosios teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; bendro naudojimo teritorijos
Teritorijos netinkamos gyventi			
	Konservacinės paskirties teritorijos	Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijos	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties
	Viešo prioriteto objektų teritorijos	Mišrios vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijos su vyraujančia komercine ir visuomenine statyba	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: komercinės paskirties objektų teritorijos; visuomeninės paskirties teritorijos; inžinerinės infrastruktūros

			teritorijos; bendro naudojimo teritorijos
	Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos	Teritorijos, kuriose dominuoja darbo vietos - pramonė, sandėliai, verslas, gamyba	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos
	Žemės ūkio paskirties teritorijos	Teritorijos, kuriose galima žemės ūkio veikla (ūkininkų sodybų, žemės ūkio vaiklai reikalingų ūkinių pastatų statybos teritorijos)	<ul style="list-style-type: none"> • Žemės ūkio paskirties: kiti žemės ūkio paskirties sklypai; inžinerinės infrastruktūros teritorijos
Neužstatytos teritorijos			
	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai	Atskirųjų želdynų teritorijos (Mažupės upės prieigų teritorijos)	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos
	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai	Želdynai, įrengti intensyviai naudojimui (su aukštos kokybės įranga)	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos
	Memorialinės paskirties atskirieji želdynai	Memorialinės paskirties želdynai, kapinės	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: inžinerinės infrastruktūros teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos (laidojimo paslaugų statiniams)
	Miškai	Miško žemė negali būti keičiama į kitas naudmenas	
	Infrastruktūros teritorijos	Inžinerinės infrastruktūros: susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos: susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriams; teritorijos energetikos ir kitokiam ūkiui; teritorijos nuotekų valykloms, atliekų saugojimui, perdirbimui,	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: inžinerinės infrastruktūros teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos

		utilizavimui	
	Vandenys		

2 lentelė. Nagrinėjimų teritorijų užstatymo reglamentai

Nagrinėjimų teritorijų užstatymo reglamentai				
Nagrinėjamos teritorijos indeksas	Maksimalus užstatymo aukštingumas	Maksimalus užstatymo intensyvumas sklype	Urbanistinės struktūros optimizavimo priemonė	Užstatymo režimas (morfotipas)
C1	Pgr. gatvės išklotinė 15 m, vidinėje kvartalo erdvėje 12 m	1,0	Modernizavimas	Perimetrinis, nepilno perimetro (erdviniam kanalui formuoti), sodybinis stichinis
C2	20 m	0,8	Modernizavimas	Perimetrinis, nepilno perimetro (erdviniam kanalui formuoti), laisvas planavimas
C3	12 m	0,6	Modernizavimas	Nestruktūrinis
C4	12 m	0,6	Modernizavimas	Sodybinis stichinis
C5	12 m	1,2	Konvertavimas, nauja statyba	Nestruktūrinis, perimetrinis
C6	Pgr. gatvės išklotinė 15 m, vidinėje kvartalo erdvėje 12 m	1,0	Modernizavimas	Perimetrinis, nepilno perimetro (erdviniam kanalui formuoti), sodybinis reguliarus
C7	12 m	0,6	Palaikančioji priežiūra	Miesto vilų
C8	Pgr. gatvės išklotinė 15 m, greta upės prieigų 9 m	0,8	Modernizavimas	Perimetrinis, nepilno perimetro (erdviniam kanalui formuoti), sodybinis stichinis
C9	Pgr. gatvės išklotinė 15 m, greta upės prieigų 9 m	0,8	Modernizavimas	Perimetrinis, nepilno perimetro (erdviniam kanalui formuoti), sodybinis stichinis
V1	12 m	0,6	Modernizavimas	Perimetrinis, nestruktūrinis

Nagrinėjamo teritorijų užstatymo reglamentai

Nagrinėjamos teritorijos indeksas	Maksimalus užstatymo aukštingumas	Maksimalus užstatymo intensyvumas sklype	Urbanistinės struktūros optimizavimo priemonė	Užstatymo režimas (morfortipas)
V2	15 m	0,5	Palaikančioji priežiūra	Nestruktūrinis
V3	15 m	0,5	Modernizavimas	Nestruktūrinis
V4	12 m	0,5	Palaikančioji priežiūra	Miesto vilų, nestruktūrinis
V5	15 m	0,3	Rekonstrukcija	Reprezentacinis
K1	12 m	0,5	Modernizavimas	Miesto vilų, nestruktūrinis
K2	12 m	0,6	Modernizavimas	Nestruktūrinis
K3	15 m	1,0	Modernizavimas	Nestruktūrinis
K4	12 m	0,5	Rekonstrukcija	Sodybinis stichinis, sodybinis perimetrinis
K5	9 m	0,3	Modernizavimas	Inžinerinis, nestruktūrinis
M1	15 m	1,0	Nauja statyba	Nestruktūrinis
P1	9 m	0,4	Rekonstrukcija	Smulkus pramonės
P2	9 m	0,4	Modernizavimas	Linijinis inžinerinis
P3	15 m	0,8	Nauja statyba	Smulkus pramonės
G1	Pgr. gatvės išklotinė 12 m, vidinėje kvartalo erdvėje 9 m	0,4	Modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G2	Pgr. gatvės išklotinė 12 m, vidinėje kvartalo erdvėje 9 m	0,4	Modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G3	Pgr. gatvės išklotinė 12 m, vidinėje kvartalo erdvėje 9 m	0,4	Modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G4	9 m	0,4	Modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G5	12 m	0,4	Modernizavimas	Sodybinis reguliarus

Nagrinėjamo teritorijų užstatymo reglamentai

Nagrinėjamos teritorijos indeksas	Maksimalus užstatymo aukštingumas	Maksimalus užstatymo intensyvumas sklype	Urbanistinės struktūros optimizavimo priemonė	Užstatymo režimas (morfortipas)
G6	Pgr. gatvės išklotinė 12 m, vidinėje kvartalo erdvėje 9 m	0,4	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G7	9 m	0,4	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G8	9 m	0,4	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis reguliarus
G9	9 m	0,2	Modernizavimas	Sodybinis stichinis
G10	9 m	0,2	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis reguliarus
G11	9 m	0,4	Tankinimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G12	9 m	0,2	Nauja statyba	Sodybinis stichinis, sodybinis reguliarus
G13	12 m	0,4	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis reguliarus
G14	9 m	0,2	Tankinimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G15	9 m	0,2	Tankinimas	Sodybinis reguliarus
G16	12 m	0,2	Nauja statyba	Miesto vilų
G17	9 m	0,4	Modernizavimas	Sodybinis stichinis, sodybinis reguliarus
G18	12 m	0,2	Modernizavimas	Sodybinis reguliarus
G19	12 m	0,4	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis reguliarus
G20	9 m	0,2	Modernizavimas	Sodybinis reguliarus
G21	9 m	0,2	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis reguliarus
G22	12 m	0,4	Tankinimas, palaikančioji priežiūra	Sodybinis stichinis, sodybinis reguliarus

Nagrinėjimų teritorijų užstatymo reglamentai

Nagrinėjamos teritorijos indeksas	Maksimalus užstatymo aukštingumas	Maksimalus užstatymo intensyvumas sklype	Urbanistinės struktūros optimizavimo priemonė	Užstatymo režimas (morfotipas)
G23	9 m	0,2	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis reguliarus
G24	9 m	0,2	Modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G25	9 m	0,2	Nauja statyba	Sodybinis reguliarus
G26	9 m	0,4	Modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G27	Pgr. gatvės išklotinė 12 m, vidinėje kvartalo erdvėje 9 m	0,4	Tankinimas, modernizavimas	Perimetrinis, sodybinis reguliarus (erdviniam kanalui formuoti), sodybinis stichinis
G28	9 m	0,2	Nauja statyba	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G29	9 m	0,2	Modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G30	12 m	0,4	Modernizavimas	Miesto vilų
G31	Pgr. gatvės išklotinė 12 m, vidinėje kvartalo erdvėje 9 m	0,4	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis reguliarus
G32	12 m	0,4	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis nepilno perimetro
G33	9 m	0,2	Tankinimas	Sodybinis stichinis
G34	9 m	0,2	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis stichinis
G35	12 m	0,2	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis stichinis
G36	9 m	0,2	Tankinimas, modernizavimas	Sodybinis stichinis

Nagrinėjimų teritorijų užstatymo reglamentai

Nagrinėjamos teritorijos indeksas	Maksimalus užstatymo aukštingumas	Maksimalus užstatymo intensyvumas sklype	Urbanistinės struktūros optimizavimo priemonė	Užstatymo režimas (morfotipas)
G37	9 m	0,2	Modernizavimas	Sodybinis stichinis
G38	9 m	0,4	Modernizavimas	Sodybinis stichinis
G39	15 m	0,8	Modernizavimas	Sodybinis perimetrinis, sodybinis reguliarus
G40	9 m	0,2	Nauja statyba	Sodybinis perimetrinis
G11	20 m	1,0	Modernizavimas	Laisvas planavimas
G12	20 m	1,0	Modernizavimas	Laisvas planavimas
G13	Upės prieigose 12 m, vidinėje kvartalo erdvėje 15 m	0,8	Modernizavimas, tankinimas	Laisvas planavimas
G14	15 m	1,0	Modernizavimas	Perimetrinis, laisvas planavimas
S1	9 m	0,2	Modernizavimas, nauja statyba	Taškinis stichinis
S2	9 m	0,2	Modernizavimas, nauja statyba	Taškinis stichinis
S3	9 m	0,2	Modernizavimas, tankinimas	Taškinis stichinis
S4	9 m	0,2	Modernizavimas, tankinimas	Taškinis stichinis
S5	9 m	0,2	Modernizavimas, tankinimas	Taškinis stichinis
R1	15 m	1,0	Saugojimas, palaikančioji priežiūra	Reprezentacinis, nepilno perimetro
R2	25 m	1,2	Saugojimas, restauracija	Reprezentacinis
R3	12 m	0,8	Saugojimas, restauracija	Perimetrinis
R4	-	-	Saugojimas, restauracija	-
R5	-	-	Saugojimas, restauracija	-
R6	-	-	Saugojimas, restauracija	-

Nagrinėjamo teritorijų užstatymo reglamentai

Nagrinėjamos teritorijos indeksas	Maksimalus užstatymo aukštingumas	Maksimalus užstatymo intensyvumas sklype	Urbanistinės struktūros optimizavimo priemonė	Užstatymo režimas (morfortipas)
R7	-	-	Saugojimas, restauracija	-
B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9	3 m	Laikini statiniai	Modernizavimas, poilsiaviečių įrengimas, infrastruktūros gerinimas, nauja statyba	-
B10, B11	Apsauginiai želdynai su išvystyta infrastruktūra			
B12	Želdynai su aukštos kokybės įranga			
B13	Želdynai su aukštos kokybės įranga			
B14	Želdynai su aukštos kokybės įranga			
B15	Želdynai su aukštos kokybės įranga			
B16	Želdynai su aukštos kokybės įranga			
B17	Želdynai su aukštos kokybės įranga			
B18	Želdynai su aukštos kokybės įranga			
B19	Želdynai su aukštos kokybės įranga			
Ž1	9 m	0,2	Modernizavimas	Sodybinis stichinis
Ž2	9 m	0,2	Modernizavimas, nauja statyba	Miesto vilų
Ž3	9 m	0,2	Modernizavimas	Sdybinis stichinis
Ž4	9 m	0,2	Modernizavimas, nauja statyba	Sodybinis perimetrinis
Ž5	9 m	0,2	Modernizavimas, nauja statyba	Sodybinis perimetrinis
Ž6	9 m	0,2	Modernizavimas, nauja statyba	Stichinis taškinis
Ž7	9 m	0,2	Modernizavimas, nauja statyba	Sodybinis stichinis
Ž8	9 m	0,2	Modernizavimas, nauja statyba	Sodybinis stichinis
Ž9	9 m	0,2	Nauja statyba	Miesto vilų
Ž10	9 m	0,2	Nauja statyba	Miesto vilų

Nagrinėjimų teritorijų užstatymo reglamentai				
Nagrinėjamos teritorijos indeksas	Maksimalus užstatymo aukštingumas	Maksimalus užstatymo intensyvumas sklype	Urbanistinės struktūros optimizavimo priemonė	Užstatymo režimas (morfortipas)
U1, U2	Vadovautis LR Miškų įstatymu			

5. IŠORINĖ VAIZDINĖ REKLAMA (IVR)

Išorinė reklama – reklama, kurios įvairios specialios (stendai, skydai, stulpai, vitrinos, iškabos ir pan.) ir pritaikytos (pastatų sienos, stogai, laikinieji statiniai, transporto priemonės, oro balionai ir pan.) pateikimo priemonės yra ne patalpose (LR Reklamos įstatymas, 2000-07-18 Nr. VIII-1871).

Siekiant aiškesnių nuostatų, kur ir kokia IVR Joniškėlio mieste gali būti įrengiama, BP sprendiniuose nustatyti šie tekstiniai reglamentai išorinei vaizdinei reklamai įrengti:

1. Draudžiama įrengti IVR, išskyrus miesto informacinius reklamos įrenginius:

1.1. automobilių stovėjimo aikštelėse;

1.2. kapinėse ir vizualinės apsaugos zonose, išskyrus IVR, susijusi su memorialiniu paveldu ir įrengta greta kapinių tvoros ar vartų, archeologijos objektuose ir jų apsaugos zonose;

1.3. ant skulptūrų, paminklų, vėliavų stiebų (išskyrus vėliavas), apšvietimo stulpų, kelio ženklų stulpų, suolų, šiukšlių dėžių ir pan.;

1.4. ant medžių ar kitų augalų, juos uždengti, jiems kenkti ar kitaip gadinti;

1.5. ant valstybės valdymo pastatų, išskyrus iškabas;

1.6. virš gatvių, išskyrus trumpalaikę IVR proginiams renginiams reklamuoti ir tik tam tikslui savivaldybės nustatytose vietose;

1.7. ant pagrindinių pastatų fasadų, kuriuose yra langų angų, išskyrus iškabas;

2. Įrengti IVR ant tvoros, išskyrus statybvietses, galima tik komercinės paskirties objektų teritorijose;

3. Ant laikinųjų statinių – kioskų, paviljonų – galima įrengti tik iškabas;

4. Politinė reklama įrengiama vadovaujantis LR teisės aktais reglamentuojančiais politinę

reklamą;

5. Reklaminiai įrenginiai, įrengti ant pritaikytų reklamos pateikimo priemonių, neturi keisti šių objektų gabaritų;

6. Draudžiama IVR stendų gamybai naudoti neilgaamžes, nepatvarias medžiagas. Konstrukcijų ilgaamžiškumas turi būti mažiausiai 50 metų. Reklamos įrenginiams gaminti naudojamų metalo konstrukcijų ir detalių paviršiai turi būti apdoroti antikorozinėmis priemonėmis ir padengti kokybiškomis dangomis;

7. Kiekvienam reklamos skleidėjui leidžiama įsirengti vieną iškabą fasado plokštumoje, virš ar šalia jos vitrinų ar įėjimo, ir vieną iškabą ant konsolės, statmenai fasadui. Kai reklamos skleidėjui priklauso keli įėjimai į pastatą, leidžiama įrengti iškabas kiekvienam įėjimui;

8. Jeigu iškabų ant pastato daugiau nei viena, rengiamas kompleksinis iškabų projektas;

9. Jei fasadas turi specialias suprojektuotas, iškaboms skirtas vietas, kitur jas kabinti draudžiama;

10. Reklaminius įrenginius negali trukdyti pėsčiųjų judėjimui. Jis turi būti lengvai apeinamas iš visų pusių mažiausiai 1 m praėjimais. Esant būtinybei, suformuoti šaligatvio dangos išplatėjimus;

11. Reklaminiai įrenginiai ant pastato fasado gali būti įrengiami tik ant ugniasienių ar belangių pastato dalių;

12. Reklaminiai įrenginiai ant pastato gali užimti iki 2/3 fasado plokštumos;

13. Skelbimai kabinami tik ant reklaminių įrengimų savivaldybės nustatytose vietose;

14. Draudžiama klijuoti skelbimus tam neskirtose vietose (ant fasadų, apšvietimo stulpų, vartų ir pan.).

6. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA

6.1. Gamtinio karkaso formavimas

Bendroji šalies teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šio modelio sudarymo principai remiasi 2001 m. priimtame LR Saugomų teritorijų įstatyme įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoekologinė koncepcija. Pagal ją - gamtiniu karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę

kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų. Gamtinio karkaso nustatymą formuoja siekiai:

- sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- didinti šalies miškingumą;
- optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas. Jis neaplenkia miestų ir miestelių (urbanizuotų) teritorijų, tik šiuo atveju svarbiausioji jo paskirtis:

- reguliuoti kraštovaizdžio urbanizacijos ir technogenizacijos plėtrą;
- suformuoti mieste gamtinio - ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, kuris padėtų užtikrinti aplinkos sveikumą, būtų susietas su greta esančiomis gamtinėmis teritorijomis;
- sudaryti prielaidas esamos miesto biologinės įvairovės išsaugojimui ir gausinimui;
- išsaugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- saugoti ir įveisti želdynus bei želdinius.

Būtina pabrėžti, kad gamtinis karkasas, kaip ekokompensacinė sistema, yra objektyvus teritorinis kompleksas, kuris funkcionuoja nepriklausomai nuo žmogaus ar jo sukurtų institucijų norų. Gamtinį karkasą sudaro:

1) geoekologinės takoskyros – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;

2) migraciniai koridoriai – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija;

3) geosistemų vidinio stabilizavimo arealai – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiujų geosistemų ekotopai.

Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms. Pagal svarbą gali būti skiriamos europinės, nacionalinės, regioninės ir rajoninės (vietinės) reikšmės gamtinio karkaso dalys.

Gamtiniame karkase esančiuose rezervatuose, draustiniuose, valstybiniuose parkuose, biosferos monitoringo (stebėsenos) teritorijose, ekologinės apsaugos zonose, atkuriamuosiuose ir genetiniuose sklypuose veiklos apribojimus nustato LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 108-3902), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2007, Nr. 22-858) bei visa eilė kitų, veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių, dokumentų. Gamtinio karkaso reglamentas teritoriškai diferencijuojamas pagal į jo sudėtį patenkančių žemės naudmenų ūkines kategorijas. Gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, saugomas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikoma ir didinama gamtinė įvairovė, vykdomi rekultivacijos bei renatūralizacijos darbai. Jam priklausančiuose rekreacinės, miškų bei žemės ūkio paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas ir yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus.

6.2. Konkretizuoti sprendiniai gamtiniam karkasui Joniškėlio miesto teritorijoje formuoti

Įvertinus Joniškėlio miesto padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, miesto teritorinės sąrangos ypatumus, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę, išskiriamas gamtinio karkaso teritorijas, turinčias kompensuoti urbanistinio – ūkinio vystymo poveikį, projektuojamose Joniškėlio miesto ribose formuojamas regioninės svarbos migracijos koridorius (pagal VU Kraštotvarkos grupės parengtą gamtinio karkaso rajoninio lokalizavimo planą ir LR bendrojo plano gamtinio karkaso dalį). Apie 7% bendro Joniškėlio miesto ploto užima gamtinio karkaso teritorijos.

Reikia pažymėti, kad, nustatant gamtinį karkasą intensyviai urbanizuotoje aplinkoje, laikomasi pagrindinių gamtinio karkaso lokalizacijos principų: geoekologinės kompensacijos ir teritorinio susietumo. Joniškėlio miesto teritoriją šiaurės-pietų kryptimi kerta regioninės svarbos

migracijos koridorius. Tai jautri ir ypatingai vertinga teritorija, kurioje ypač svarbūs želdynai, sulaikantys vėją ir saugantys vandens kokybę. Teigiamą poveikį miesto gamtinio karkaso teritorijų būklei darytų esančių gamtinio karkaso elementų vystymas ir atkūrimas, žaliųjų jungčių formavimas.

Gamtinio karkaso teritorijų apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reikalavimus nustato LR Saugomų teritorijų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2010, Nr. 87-4619; 2012, Nr. 84-4425) bei kiti teisės aktai, teritorijų planavimo dokumentai.

Gamtosauginiu požiūriu reikšmingas ir (arba) vaizdingas gamtines teritorijas, išlaikiusias natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį. Laikantis LR piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (12 str. 3 skirsnio) nuostatų, žaliųjų plotų sistemos teritorijos priskiriamos valstybės išperkamai žemei. Jeigu tokiose teritorijose jau atkurtos piliečių žemės nuosavybės teisės, gražintame žemės sklype kapitalinių pastatų statyba negalima, išskyrus poilsio aptarnavimo pastatų ir rekreacinės infrastruktūros objektų statybą, kurią numato tokių objektų išdėstymo specialusis planas. Visais atvejais pastatų statyba negalima natūralių biocenozų bei rekreacinių želdinių zonose. Urbanizacijos laipsnis (plotų po pastatais, įrenginiais ir dirbtinėmis dangomis santykis su laisvu žemės paviršiumi) yra ribojamas ir priklauso nuo želdyno zonos paskirties.

Visose gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra; palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas; vykdoma renatūralizacija ir ekosistemų atkūrimas; palaikoma ekstensyvi rekreacija; didinama biologinė įvairovė ir bendras teritorijos miškingumas; saugomi bei plečiami želdynai ir želdiniai agrarinėse ir urbanizuotose teritorijose; vykdomi teritorijų ir akvatorijų rekultivacijos, išvalymo nuo užteršimo darbai; neutralizuojamos, kitaip nukenksminamos arba iškeliamos pramonės įmonės ir mažinamas vizualiai agresyvių objektų poveikis.

Gamtinio karkaso teritorijose ūkinė veikla gali būti vykdoma tik įvertinus, teisės aktų nustatyta tvarka, šios veiklos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei, numčius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti.

Joniškėlio miesto teritorijoje nėra nei ekologinio tinklo „Natura 2000“, nei valstybės saugomų ar gamtos paveldo objektų.

6.3. Žaliosios teritorijos

Žaliųjų teritorijų sistema yra nepaprastai svarbi ir neatskiriama miesto urbanistinės struktūros dalis, kuri formuojama, siekiant išsaugoti visuomeniškai ir ekologiškai vertingo gamtinio kraštovaizdžio plotus, jų visumą tvarkant kaip teritorinę sistemą, siekiant gerinti ekologines bei rekreacines gyvenamosios aplinkos sąlygas, kad būtų patrauklus miesto įvaizdis. Žaliųjų plotų sistema yra miesto teritorijos gamtinio karkaso dalis ir plėtojama kaip funkciškai tikslinga ir kompozicijos požiūriu vieninga struktūra.

Joniškėlio miesto žaliąsias teritorijas sudaro bendrojo naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešosios erdvės – parkai, skverai, aikštės ir kiti želdiniai bei kapinių teritorijos), šiuo metu žemės ūkio paskirtį turinčios teritorijos bei kiti mieste esantys žalieji plotai, kol kas neturintys aiškios funkcijos. Šių teritorijų pagrindu kuriama miesto želdynų sistema, suteikianti žaliosioms teritorijoms aiškią funkciją ir vietą. Atsižvelgiant į priimtą Želdynų įstatymą (Žin., 2007, Nr. 80-3215), žaliąsias teritorijas vadinsime tiesiog želdynais. Pagal Želdynų įstatymą, želdynai klasifikuojami į:

- 1) atskiruosius želdynus;
- 2) priklausomuosius želdynus.

Atskirieji želdynai pagal jų pagrindinę naudojimo paskirtį yra skirstomi į:

- 1) rekreacinės paskirties želdynus – parkus, miesto ir miesto sodus, skverus, žaliąsias jungtis ir kitus poilsiui skirtus želdynus;
- 2) mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynus – botanikos sodus, arboretumus, zoologijos sodus, etnografinius parkus, meno ir parodų parkus, istorinius želdynus, dendrologinius rinkinius, kapines, memorialinius parkus, kolumbariumų žemės sklypus ir kitus panašios paskirties želdynus;
- 3) apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus.

Atskirieji želdynai išskiriami, jungiami į vientisą sistemą ir žymimi regiono, rajono ir vietovės lygmens bendruosiuose bei specialiuosiuose teritorijų planuose. Atskirieji želdynai pagal Žemės įstatyme nustatytą pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį priskiriami kitos paskirties žemei, o pagal naudojimo būdą – atskirųjų želdynų teritorijoms, išskyrus želdynus – kultūros paveldo objektus, kurie priskirti konservacinės paskirties žemei. Priklausomieji želdynai yra sudėtinė kitų žemės sklypų dalis, jie išskiriami detaliuosiuose planuose, o bendruosiuose planuose – nežymimi.

3 lentelė. Joniškėlio miesto žaliųjų teritorijų sistema (pavadinimai yra sąlyginiai).

Indeksas plane	Plotas ha	Teritorijos pavadinimas	Paskirtis, siūlomos funkcijos
Esami želdymai			
<i>Parkai, skverai</i>			
Priskiriama prie V5	~2,2	Prie Pasvalio kultūros centro Joniškėlio kultūros namų esantis parkas	Rekreacinės paskirties – ramiam ir aktyviam poilsiui, miesto švenčių ir kitų masinių renginių organizavimui. Parkas tvarkomas tik pagal parengtą projektą.
B15	~1,0	Žemaitės ir Vytauto gatvių sankryžoje esantis skvertas	Rekreacinės paskirties – ramiam poilsiui, aplinkos pagerinimui.
B16	~0,43	Prie kapinių, Vytauto gatvėje esantis skveras	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui, aplinkos pagerinimui.
B18	~0,08	Skveras Vytauto ir G. Petkevičaitės-Bitės sankryžoje	Rekreacinės – memorialinės paskirties – ramiam, trumpalaikiam poilsiui.
<i>Mažupės upės prieigos</i>			
B1	~6,4	-	Rekreacinės ir apsauginės paskirties – ryšių tarp žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių užtikrinimui, gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti.
B2	~1,0	Žalioji zona prie tilto (Vytauto g.)	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui, aplinkos pagerinimui.
B3, B4, B5, B6, B7, B8	~2,6	-	Rekreacinės ir apsauginės paskirties – rekreacinėms reikmėms (su reikalinga inžinerine infrastruktūra ir rekreacijos įranga), gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti.
B9	~1,4	-	Rekreacinės ir apsauginės paskirties – rekreacinėms reikmėms (su reikalinga inžinerine infrastruktūra; kuri būtų integruota į miesto susisiekimo sistemą; ir rekreacijos įranga, sukurtomis patogiomis prieigomis prie vandens), gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti.
B10, B11	~1,5	Mažupės upės prieigos prie kapinių	Rekreacinės ir apsauginės paskirties – ryšių tarp žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių užtikrinimui,

Indeksas plane	Plotas ha	Teritorijos pavadinimas	Paskirtis, siūlomos funkcijos
			gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti.
Rekreacinės sporto zonos			
B17	~0,9	Stadionas (Maironio ir Meškalaukio gatvių sankryža)	Sporto paskirties – aktyviai rekreacinei veiklai skirta teritorija, su visais reikalingais sporto įrenginiais.
Kapinės			
-	~2,8	Vytauto g. ir kelio Nr. 150 sankryža	Memorialinės paskirties – pažintiniam lankymui.
-	~0,6	Vilniaus ir Meškalaukio gatvių sankryža	Memorialinės paskirties – pažintiniam lankymui.
-	~0,65	Vytauto g.	Memorialinės paskirties – pažintiniam lankymui.
-	~0,4	Vilniaus ir Naujosios gatvių sankryža	Memorialinės paskirties – pažintiniam lankymui.
Planuojami želdynai			
Apsauginiai želdynai			
B12	~1,63	-	Rekreacinės ir apsauginės paskirties – rekreacinėms reikmėms (su reikalinga inžinerine infrastruktūra ir reikiama rekreacijos įranga).
B13	~1,0	-	Apsauginių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.
B14	~1,2	-	Apsauginių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.
Kiti rekreacinės paskirties želdynai			
B19	~3,8	-	Rekreacinės paskirties – pažintinio rekreacinio turizmo vystymui. Aktyviai rekreacijai skirta teritorija su visa reikalinga inžinerinės infrastruktūros ir rekreacijos įranga.

6.4. Žaliųjų teritorijų sistemos vystymo principai

Atsižvelgiant į Joniškėlio miesto dydį, taip pat plėtros poreikius, tikslinga kurti tiek intensyviai naudojimui pritaikytus želdynus, tiek ekstensyviai naudojimui pritaikytus (apsauginius) želdinius. Esamos Joniškėlio miesto administracinėse ribose būtina pilnai įrengti ir sutvarkyti jau esamus želdynus. Taip pat siūloma intensyviai naudojimui labiau pritaikyti esamus parkus.

Viešųjų erdvių sistema Joniškėlio mieste nėra pilnai suformuota. Esamos viešosios erdvės nėra sujungtos į bendrą sistemą. Atsirandantys trūkiai, pavyzdžiui, pietinėje miesto dalyje tarp Vytauto gatvei lygiagrečiai besitęsiančios alėjos ir vieno svarbiausių miesto traukos objekto – stadiono. Taip pat juntamas didelis atotrūkis tarp upės erdvinio kanalo bei svarbiausio miesto erdvinio kanalo – Vytauto gatvės erdvės. Tuo tarpu šiaurinėje miesto dalyje situacija kitokia: čia galime išskirti daugybę skirtingos tipologijos viešųjų erdvių – už miesto ribų esanti Joniškėlio Karpių dvaro teritorija su parku, fragmentiškai suformuotos upės prieigų erdvės, skverai, aikštės bei buvusios ligoninės parkas. Tačiau tarp šių erdvių nėra sistemos, tarpusavio ryšių.

Jei miesto centrinėje ir pietinėje dalyse viešųjų erdvių sistemos plėtra yra planuojama apjungiant esamas viešąsias erdves, tai šiaurinėje miesto dalyje esančių viešųjų erdvių struktūra turi būti iš principo persvarstyta, atkuriant ryšius tarp Karpių dvaro ansamblio – Švč. Trejybės bažnyčios ir buvusios ligoninės teritorijos bei stiprinant pagrindinio jų susikirtimo mazgą įspūdį.

Žaliųjų plotų didinimo programa pirmiausia turi būti orientuojama į labiausiai ekologiškai nuskurdintas trečiajam kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipui –gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai, priskirtas zonas, išaiškėjusias gamtinio karkaso konkretizavimo metu. Įgyvendinant šią nuostatą bei siekiant padidinti Joniškėlio miesto rekreacinį potencialą, siūloma Mažupės upės prieigose įrengti rekreacines teritorijas, skirtas miesto gyventojams ir miesto svečiams: įrengti aktyviai ir pasyviai poilsiui skirtus įrenginius (tinklinio aikštelė, mini krepšinio aikštelė ir pan.). Miesto rytinėje dalyje, prie buvusios ligoninės pastato su parku, siūloma ir toliau išlaikyti, prižiūrėti bei puoselėti parką, įrengti suoliukus, rekonstruoti takus ir kitus rekreacijai būtinus inžinerinius (infrastruktūros) įrenginius.

Pietinėje Joniškėlio miesto dalyje, planuojamoje visuomeniniams poreikiams skirtoje teritorijoje, siūloma naujai įrengti priklausomuosius želdynus, skirtus rekreacijai. Šioje teritorijoje turėtų atsirasti žaliosios erdvės, kurios būtų integruotos į bendrą miesto viešųjų erdvių sistemą ir

tarp jų ir Mažupės upės prieigų būtų sukuriama fiziniai ryšiai. Planuojamoje teritorijoje turi būti planuojama reikalinga inžinerinė infrastruktūra.

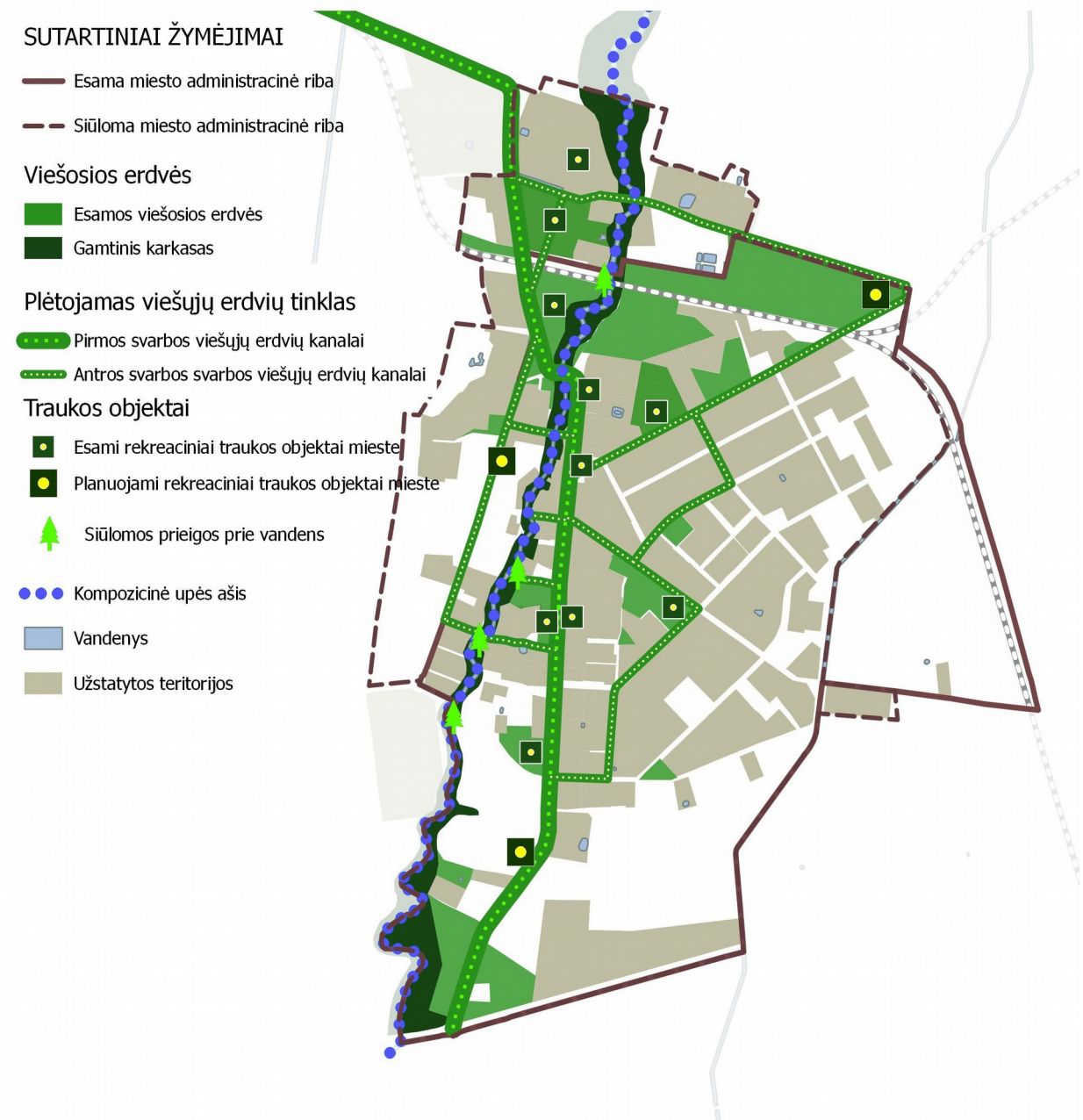
Esamos aikštės ir skverai yra labai svarbūs trumpalaikiam poilsiui bei aplinkos pagerinimui (Joniškėlio miesto savitumo bei įvaizdžio formavimui). Apsauginiai želdynai gali būti numatomi esamų kapinių apsaugos zonose, vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose. Taip pat teritoriją, esančią greta pagrindinių kelių, kelių apsaugos zonoje, siūloma apsodinti apsauginės paskirties želdynais. Apsauginių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas, įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.

Joniškėlio miesto situacija rajoninėje rekreacijos ir turizmo sistemoje yra palanki. Miestas turi didelį potencialą plėtoti rekreacinę kryptimi, įsijungiant į Nacionalinės reikšmės trasas. Nors gamtinė aplinka nėra išskirtinė, tačiau Mažupės upė ir jos žaliosios zonos turi potencialą būti aktyviu rekreacijos pagrindu baidarių trasai. Kultūros paveldo gausa teikia galimybę plėtoti pažintinį turizmą. Kuriama viešųjų erdvių sistema teikia prielaidas pasyvios rekreacijos plėtrai.

Apjungiant šiuos potencialius rekreacinius elementus į sistemą bei atsižvelgiant į Nacionalinės reikšmės dviračių trasos "Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys" su Joniškėlio miesto teritorija, yra planuojamos trys dviračių trasos Joniškėlio miesto teritorijoje:

- Rajoninės reikšmės – einančią Vytauto gatve maršrutu, įtraukiant svarbiausius miesto identitetą atspindinčius elementus: Švč. Trejybės bažnyčią ir Karpių dvaro ansamblį ir prasižėsią iki kitų gyvenviečių;
- Pažintinę – planuojama atšaka nuo rajoninės reikšmės trasos ir apima reikšmingiausius istorinius miesto kompleksus. Planuojant dviračių bei pėsčiųjų takus;
- Vietinės reikšmės – sukuriama galimybė miesto gyventojams pilnai išnaudoti savo miesto rekreacinį potencialą.

2 pav. Planuojama viešųjų erdvių sistema (konceptija)

7. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO TERITORIJŲ NAUDOJIMAS IR APSAUGA

Lioniškėlio miesto teritorijos bendrojo plano (NKP) sprendinių dalyje detalizuojamos Lietuvos Respublikos teritorijos, Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos, BP numatytos kultūros paveldo teritorijų saugojimo ir naudojimo sistemos bei gairės.

Sprendinių dalies „Kultūros paveldo teritorijų naudojimas ir apsauga“ tikslas – užtikrinti kultūros paveldo teritorijų tvarkymą bendroje miesto teritorijos raidoje, integruojant jas į kultūrinio kraštovaizdžio teritorinę apsaugą. Kultūros paveldo teritorijų apsaugai numatytas tinkamas objektų panaudojimas, kuris užtikrintų nekilnojamojo kultūros paveldo išlikimą. Joniškėlio miesto bendrojo plano NKP dalyje nagrinėjami visi teritoriniai kultūros paveldo objektai ir pavieniai, nedidelę teritoriją užimantys, objektai. Joniškėlio miesto bendrojo plano kultūros paveldo dalis nustato teritorijos NKP tvarkybos ir naudojimo prioritetus bei priemones, užtikrinančias kultūros paveldo objektų išsaugojimą. Vadovaujamosi Lietuvos nacionaline darnaus vystymosi strategija (Žin., 2003, Nr. 89-4029, aktuali redakcija 2011-04-08), kurioje nurodoma, kad Lietuvos kultūrinio savitumo išsaugojimas yra vienas iš Lietuvos darnaus vystymosi prioritetų.

Sprendiniai atitinka miestų ir miestelių lygmens teritorijų planavimo reikalavimus. Sprendiniai atitinka Lietuvos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą (NKPAI) (Žin., 2008, Nr. 59-2203) bei kitų kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančių nacionalinių ir Lietuvos ratifikuotų tarptautinių teisės aktų reikalavimus ir Lietuvos teritorijos bendrąjį planą, kuris įtvirtina principą, kad kultūros paveldo išsaugojimą būtina vertinti kaip svarbų veiksnį, įtakojantį vietovės ekonominę plėtrą. (Žin., 2002, Nr. 110-4852; aktuali redakcija Žin., 2006, Nr. 111-4198)

Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas turi būti laikomas neatsiejama Joniškėlio miesto teritorijos plėtros dalimi. Pagrindinė strateginė teritorijos plėtros kryptis – plano sprendiniai, atitinka integralios kultūros paveldo apsaugos sampratą, nes siekiama kultūros paveldo objektų išsaugojimo, naudojant juos visuomenės reikmėms.

Sprendiniai atitinka tikslus, numatytus Lietuvos ratifikuotoje Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje. (5 str.; Žin., 1997, Nr. 19-411) Pateikiami teiginiai yra siejami su gamtos paveldo apsaugos reikalavimais ir atitinka aplinkos tvarkymo tikslus, nustatytus Lietuvos ratifikuotoje Europos kraštovaizdžio konvencijoje (5 ir 6 str., Žin., 2002, Nr. 104-4621).

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai, jų teritorijos ir apsaugos zonos pažymėtos brėžinyje „Žemės naudojimo reglamentai“. Joniškėlio miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniai turi būti įgyvendinami, remiantis pagrindinėmis kultūros paveldo apsaugos nuostatomis:

- išsaugoti ir atgaivinti paveldėtą, regiono savitumą atspindintį kultūros paveldą;
- stiprinti valstybės institucijų ir visuomenės atsakomybę už kultūros paveldo išsaugojimą.

Kultūros paveldo objektai yra ir kultūrinio turizmo ištekliai. Joniškėlio miesto kultūros paveldo apsauga turi būti realizuojama, pritaikant ją viešajam pažinimui ir naudojimui, kultūriniam turizmui plėtoti. Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose

planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais ir paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

4 lentelė. Kultūros paveldo teritorijos ir objektai Joniškėlio mieste (Kultūros vertybių registras, 2013 m.)

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO OBJEKTŲ SĄRAŠAS		
Indeksas	Objekto pavadinimas	U. kodas
Objektai, priklausantys siaurojo geležinkelio kompleksui (U.k. 21898)		
A23	Joniškėlio stoties prekių sandėlis	21914
A25	Joniškėlio stotis	21913
A26	Joniškėlio tiltas	21951
A27	Joniškėlio stoties pirmas semaforas	21915
A28	Joniškėlio stoties antras semaforas	21916
A29	Joniškėlio stoties trečias semaforas	21917
A31	„Lietūkio“ Joniškėlio sandėlis	32969
Kiti nekilnojamojo kultūros paveldo objektai		
A5	Bažnyčia	1525
A6	Namas	11068
A22	Pastatas	1524
A32	Namas (objektas nerastas)	16042
U1	Žydų senosios kapinės	20730
P1	Karininko, savanorio J. Stapulionio kapas	32542

7.1. Statinių kompleksai, statiniai

Joniškėlio miesto architektūros paveldo kompleksus, įtrauktus į Kultūros paveldo vertybių registrą, sudaro Švč. Trejybės bažnyčia ir siaurojo geležinkelio infrastruktūros paveldas.

Reikšmingas visas Pasvalio rajono sakralinis mūro architektūros paveldas. Joniškėlio Švč. Trejybės bažnyčia (1792 m.) pasižymi baroko ir klasicizmo bruožų darna.

Savitą regiono kultūros paveldo kompleksą sudaro siaurasis geležinkelis su stotimis ir

kitais pastatais. Pirmoji jo dalis 1916 m. buvo nutiesta iš Joniškėlio į Šiaulių Guberniją. Siaurojo geležinkelio statiniai, esantys rajono teritorijoje, didžiąja dalimi išlaikė autentiškumą. Geležinkelis rajonui svarbus ir kaip teritorinė Pasvalio ir Joniškėlio istorinių centrų, Migonių piliakalnio ir kitų reikšmingų kultūros paveldo objektų jungtis.

Reikšmingi paveldo objektai rajono teritorijoje sudaro sankaupos vietas. Kompaktiškos sankaupos susiformavo Pasvalyje, Joniškėlyje, Vaškuose ir aplink juos. Šiuose dariniuose vyrauja architektūros paveldo objektai – statiniai ir jų kompleksai.

Statinių kompleksai ir atskiri statiniai saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkomi vadovaujantis LR NKPAĮ 19 straipsnio nuostatomis. Statiniai ir statinių kompleksai gali būti naudojami tik apžiūrėjimui, apžiūrėjimui ir infrastruktūros plėtrai, gyvenamajai, švietimo funkcijoms. Pritaikymas turi sudaryti sąlygas tinkamai tvarkyti objektų teritorijas.

Sakralinės paskirties statinių ir kompleksų viešojo pažinimo ir naudojimo apsaugos tikslą reikia derinti su viešąja pagarba.

8. SOCIALINĖ APLINKA

Gyvenamosios vietovės socialinės aplinkos kokybė yra svarbiausias veiksnys, užtikrinantis vietos gyventojų fizinį ir psichologinį komfortą. Konkrečios bendruomenės gyvenamoji vietovė turi būti patogi ir saugi gyventi, mokytis, dirbti bei ilsėtis. Socialinės paslaugos gyventojams turi būti vienodai lengvai prieinamos, nepriklausomai nuo jų amžiaus ar socialinės padėties. Tai gali būti pasiekama tik visuotinai derinant bendruomenės ir smulkesnių socialinių grupių (dažnai turinčių specialių poreikių) interesus. Vienodas dėmesys visų bendruomenės narių problemoms, socialinės atskirties mažinimas ir integracija yra pagrindiniai universaliai patrauklios socialinės aplinkos kūrimo uždaviniai. Siūlomų sprendinių įgyvendinimas priklausys nuo daugelio veiksnių, iš kurių svarbiausi yra šie: verslo sąlygų gerinimas, modernizuojant gamybą ir pritraukiant investicijas, naujų darbo vietų kūrimas, gyventojų skaičiaus mažėjimo sustabdymas, švietimo, kultūros, asmens sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos paslaugų kokybės ir prieinamumo visiems gyventojams gerinimas, gyvenimo kokybės gerinimas, renovuojant esamus gyvenamuosius pastatus, naujų statybų skatinimas, inžinerinės infrastruktūros tvarkymas ir modernizavimas.

Demografija. Bendras gyventojų skaičius Joniškėlio mieste mažėja, tačiau tokia tendencija yra pastebima visos šalies mastu. Pagrindinė demografinė tendencija yra mažėjantis gimusiųjų ir didėjantis pensinio amžiaus gyventojų skaičius. Tendencija yra būdinga senstančiai

visuomenei, todėl galima prognozuoti socialinio bendravimo pokyčius ateityje, kurie nulems socialinių paslaugų charakterį ir jų teikimo intensyvumą: didės medicinos, ypač slaugos, socialinės rūpybos paslaugų bei jų prieinamumo ir kokybės poreikis. Kartu didės būtinybė daugiau atsižvelgti į asmenis su specialiais poreikiais ir modernizuoti gyvenamąją aplinką.

Kaip ir visoje Lietuvoje, taip ir Joniškėlio mieste, didelė problema nedarbas. Panevėžio teritorinės darbo biržos duomenimis Joniškėlio mieste 2010 – 2013 metais bedarbių skaičius tendencingai augo. Darbo biržos duomenimis nedarbas Joniškėlyje 2010 m. siekė 23,5 proc., 2011 m. - 16,7 proc. ir 2012 m. - 29,9 proc., 2013 m. - 29,7 proc.

Analizuojamas periodas apima ekonominio sunkmečio laikotarpį, kai nedarbas visoje Lietuvoje didėjo, o bendras gyventojų skaičius mažėjo, Joniškėlio miestas buvo ne išimtis.

Gyvenamoji aplinka ir būstas. Joniškėlyje dominuoja sodybinio tipo užstatymas. Pagal šį požymį miesto erdvinis – planinis modelis yra artimas kaimiškosios aplinkos modeliui. Daugiabučiams ir individualiems gyvenamiesiems namams komunaliniai patogumai teikiami nevienodai. Daugiabučių namų gyventojai nesteigia bendrijų, todėl tai yra kliūtis racionaliai pastatų priežiūrai ir kompleksinei renovacijai. Netolygiai išvystyta viešoji infrastruktūra – šaligatviai, nuovažos nuo jų ant grindinio, apšvietimas ir t.t. Joniškėlyje trūksta modernių viešų žaidimų ir sporto aikštelių.

Neįdiegta buitinių atliekų surinkimo, rūšiavimo ir tvarkymo sistema. Mieste komunalinių paslaugų tiekimas patenkinamas nepilnai. Joniškėlyje centralizuotai tiekiamas geriamas vanduo iš dviejų gręžinių, esančių miesto teritorijoje. Tokiu būdu vandeniu aprūpinama 45% gyventojų. Kita vartotojų dalis vandenį gauna iš šachtinių šulinių.

Nuo miesto socialinės aplinkos kokybės priklauso bendras miesto patrauklumas ir jo gyventojų psichologinis bei fizinis komfortas. Socialinė aplinka – ne tik atskirų socialinių elementų atskiras funkcionavimas, bet ir jų sąlytis, tai yra vienas kito papildymas – socialinės infrastruktūros kūrimas. Tai gali būti pasiekama, derinant bendruomenės ir smulkesnių socialinių grupių, dažnai turinčių specifinių poreikių, interesus.

Šiuo metu Joniškėlio mieste veikia: Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija, Narteikių darželio-mokyklos Joniškėlio skyrius, 24 lovų Pasvalio ligoninės Joniškėlio slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius, Pasvalio kultūros centro Joniškėlio kultūros namai, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Joniškėlio skyrius, Pasvalio krašto muziejaus Joniškėlio skyrius, Švč. Trejybės bažnyčia, labdaros valgykla, Policijos komisariatas.

Joniškėlio mieste socialinių paslaugų teikimą organizuoja ir koordinuoja Pasvalio rajono

savivaldybė. Nevyriausybinių organizacijų, dirbančių su socialiai remtinais asmenimis, Joniškėlyje nėra. Miesto teritorijos bendrojo plano socialinės dalies sprendiniai yra suformuluoti remiantis tokiomis pagrindinėmis išvadomis:

- Silpnai išvystyta inžinerinė ir viešoji infrastruktūra;
- Trūksta šiuolaikiškai įrengtų sporto salių ir atvirų aikštynų, aprūpintų modernia įranga;
- Didelis socialinių paslaugų teikėjų trūkumas;
- Medicinos įstaigų teikiamos paslaugos ir jų kokybė iš dalies atitinka gyventojų poreikius. Tačiau mieste trūksta specifinės medicininės paslaugas teikiančių įstaigų (pvz., odontologijos kabineto). Kai kurių paslaugų trūkumą ar jų kokybę kompensuoja lengvai pasiekiamos medicinos įstaigos, esančios Pasvalyje;
- Savivaldybės institucijų, socialinės paskirties įstaigų, viešųjų įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų, teikiančių gyventojams socialines paslaugas, pastangomis gyventojų poreikiai yra tenkinami pakankamai;
- Socialinio būsto fondo plėtra yra per lėta, pasiūla nedidėja, o paklausa auga.

Joniškėlio miesto teritorijos bendrojo plano Socialinės dalies sprendinių įgyvendinimas užtikrintų miesto gyventojams patogesnę socialinės (ir visuomeninės) paskirties įmonių sklaidą, platesnę teikiamų paslaugų įvairovę ir aukštesnę jų kokybę. Sklaidos tolygumas padidintų socialinių paslaugų prieinamumą visiems miesto gyventojams, nepriklausomai nuo jų amžiaus ar socialinės padėties. Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, bendrasis planas numato tokius sprendinius:

- Numatyti lėšas inžinerinės infrastruktūros plėtrai, kad atsirastų galimybės pagerinti komunalinių paslaugų tiekimo gyventojams apimtį ir kokybę;
- Numatyti lėšas viešosios infrastruktūros – gatvių apšvietimo, šaligatvių, nuovažų, dviračių takų, parkų ir t.t., įrengimui, renovavimui ir eksploatavimui;
- Intensyviau skatinti ir remti daugiabučių gyvenamųjų namų bendrijų steigimą – tai sukurtų palankesnes sąlygas namų ir jų aplinkos kompleksiškai renovacijai;
- Kompleksiškai renovuojamose ir naujai įsisavinamose teritorijose formuoti universalią aplinką, kuri užtikrintų asmenims, turintiems specialiųjų poreikių, laisvą judėjimą be lydinčiųjų asmenų pagalbos;
- Kompleksiškai renovuojamose ir naujai formuojamose miesto teritorijose (ir įstaigose) organizuoti universalią aplinką, prieinamą tiek sveikiesiems, tiek specialiųjų poreikių turintiems asmenims;

- Didinti socialinio būsto ir būsto asmenims su specialiais poreikiais pasiūlą – integruojant juos bendroje gyvenamojoje erdvėje, siekti didesnio socialinės aplinkos universalumo ir skatinti socialinį gyventojų jautrumą;
- Siekiant padidinti būstų renovacijai panaudojamų lėšų efektyvumą, skatinti gyventojus rengti būstų renovacijos investicinius projektus.
- Gyventojams pabrėžti ekonominę naudą bei ekologiškumo aspektą, ir įdiegti buitinių atliekų surinkimo, rūšiavimo ir tvarkymo sistemą;
- Vykdyti gyventojų tarpe šviečiamąjį – prevencinį darbą, skatinant periodiškai tikrintis sveikatos būklę;
- Stiprinti švietimo, kultūros ir sveikatos sistemas. Kurti arba gerinti šių institucijų ryšius rajono bei regiono mastu;
- Plėtoti bendradarbiavimą su Kultūros centru, biblioteka ir kitomis visuomeninėmis institucijomis, organizuojant mokiniams šviečiamuosius – informacinius kursus apie neigiamų socialinių reiškinių – alkoholizmo, narkomanijos, rūkymo, nusikalstamumo, nekultūringo vairavimo ir t. t. žalą individui bei visuomenei;
- Gyventojus skatinti „mokyti visą gyvenimą“, informuoti apie nuotolinių aukštojo mokslo studijų galimybes. Siekiant, kad profesinė kvalifikacija atitiktų darbo rinkos poreikius, skatinti gyventojus nuolat ją kelti arba sudaryti galimybes persikvalifikuoti;
- Vykdyti nuolatinę socialiai pažeidžiamų asmenų skaičiaus dinamikos ir socialinių grupių poreikių pokyčių stebėseną ir skirti lėšų vasaros ar mokyklinių atostogų metu organizuoti laisvalaikį vaikams iš socialinės rizikos šeimų, pagal socialinio bendravimo įgūdžių formavimo ir tobulinimo programą;
- Didinti socialinių darbuotojų skaičių Joniškėlio mieste, gerinti socialinių paslaugų kokybę, kas padėtų sumažinti socialinių problemų mastą mieste;
- Siekiant mažinti socialinę atskirtį, papildomai išnagrinėti dienos centrų ir apnakvindinimo įstaigų steigimo arba plėtros būtinybę. Pagrindinė tokių centrų funkcija būtų skirtingų socialinių grupių bendravimo propagavimas ir skatinimas (socialinio bendravimo įgūdžių formavimas ir tobulinimas);
- Gerinti sąlygas smulkiojo verslo plėtrai, kuris kurtų naujas darbo vietas, tuomet didėtų gyventojų užimtumas; asmenys, gavę galimybę dirbti ir užsidirbti, turėtų sąlygas socialiai integruotis į visuomenę;
- Gerinti sąlygas informacijos prieinamumui: kurti viešo interneto prieigas mieste,

modernizuoti miesto biblioteką.

9. EKONOMINĖ IR VERSLO APLINKA

Joniškėlio miestas įsikūręs kaimiškoje aplinkoje, todėl jo ekonominę ir verslo aplinką formuoja platus ūkio produkcijos gamybos ir perdirbimo spektras.

Viena iš ūkio šakų, vystomų Joniškėlyje ir jo apylinkėse, yra žemės ūkis. VĮ Žemės ūkio ir kaimo verslo centro duomenimis 2013 metais, asmenų, deklaravusių, jog yra ūkininkai, buvo 34, jų bendras eksploatuojamas žemės ūkio naudmenų plotas siekė 605,16 ha. 17 asmenų yra deklaravę savo gyvenamąją vietą ir įregistravę ūkius ūkininkų ūkių registre. Šiuose ūkiuose naudojamas bendras žemės ūkio naudmenų plotas – 326,69 ha.

Joniškėlio miesto gamtinė situacija yra palanki plėtoti žemės ūkį, kadangi jis plyti vidurio Lietuvos lygumose, pačiose derlingiausiose žemėse.

Ūkininkų sukurtos darbo vietos yra nenuolatinės, nes dėl žemės ūkio specifikos ypač didelis darbininkų poreikis yra nuo pavasario iki rudens, tačiau tai taip pat ženkliai prisideda prie nedarbo lygio mažinimo.

Joniškėlio mieste ekonominė ir verslo aplinka išgyvena sunkius ekonominės krizės ir ūkio nuosmukio padarinius, todėl smulkus ir vidutinis verslas, kuris iš esmės turėtų nulemti ekonominės ir verslo aplinkos patrauklumą, mieste vegetuoja. Ateityje, atsigauant šalies ūkiui, pirmiausiai teks atstatyti sunykusią atskirų verslo šakų ar paslaugų infrastruktūrą (pvz. statybų ir apdirbamosios pramonės) ir intensyviai skatinti naujų smulkaus ir vidutinio verslo įmonių steigimą, maksimaliai išnaudojant vietinį potencialą. Kartu būtina vykdyti gyventojų (ypač jaunimo) verslumo didinimo politiką, siekiant, kad didėtų vietinių darbdavių skaičius. Tam būtina pasinaudoti visomis šalies ir ES verslo rėmimo programomis ir fondais. Intensyviau plėtojant tokio pobūdžio veiklą, tikėtina, kad ženkliai galėtų pakilti miesto, o kartu ir visos Joniškėlio seniūnijos, patrauklumo lygis.

Joniškėlio miesto verslo ir ekonominės dalies sprendiniai parengti, remiantis šiomis išvadomis:

- Labai mažai dėmesio skiriama tradiciniams vietos amatams. Gyventojai vangiai užsiima amatais, nevystomi tradiciniai verslai;
- Vietinis darbo jėgos potencialas išnaudojamas nepakankamai (neigiama darbo pasiūla, aukštas vietos gyventojų nedarbo, ypač jaunimo, lygis). Situacijai negerėjant, bus prarasta

- dalį darbo jėgos potencialo;
- Žemas darbo užmokestis skatina gyventojų emigraciją į užsienį ar kitus Lietuvos miestus, todėl, siekiant stabdyti gyventojų skaičiaus mažėjimo tendenciją, būtina kurti geras sąlygas verslo plėtrai bei investicijų pritraukimui (pagal tiesioginių vidaus ir užsienio investicijų lygį labai atsiliekiama nuo šalies vidurkio);
  - Neišnaudojami turimi gamtiniai resursai turizmo plėtrai ir su juo susijusias apgyvendinimo, maitinimo ir kt. paslaugas.

10. SUSISIEKIMO SISTEMA

Atsižvelgiant į Joniškėlio miesto bendrojo plano tikslus bei į nustatytus Joniškėlio miesto susisiekimo ypatumus ir trūkumus, formuojami tokie strateginiai miesto susisiekimo sistemos plėtros tikslai:

- Gerinti automobilių bei pėsčiųjų eismo sąlygas miesto gatvėse ir bendrą gatvių būklę;
- Formuoti susisiekimo infrastruktūrą numatomose urbanizuoti teritorijose;
- Skatinti keliones nemotorizuotu transportu, plėsti pėsčiųjų ir dviračių takų tinklą.

Joniškėlio miestas pasiekiamas krašto, rajoninės ir vietinės reikšmės keliais. Svarbiausias miesto išoriniam susisiekimui – krašto reikšmės kelias Nr. 150 Pasvalys – Pakruojis, kuris užtikrina miesto susisiekimą su rajono centru Pasvaliu. Kelio padėtis miesto atžvilgiu yra palanki – jis praeina iš pietų pusės ~200 metrų nuo užstatytų teritorijų, todėl keliu judantis transportas beveik nekelia neigiamo poveikio miesto gyventojams.

UAB „Pasvalio autobusų stoties“ pateiktais duomenimis, yra 1 autobusų maršrutas Pasvalys–Joniškėlis, Joniškėlis–Pasvalys (miesto ir priemiesčio maršrutai), taip pat atskiri maršrutai: Šiauliai–Joniškėlis–Pasvalys, Pakruojis–Joniškėlis–Pasvalys.

Kadangi, kad Joniškėlis yra šalia krašto reikšmės kelio Nr. 150, susisiekimas su miestu galimas ir kitais tarp miestiniais autobusų maršrutais.

Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie susisiekimo ministerijos pateikiamais duomenimis „juodųjų dėmių“ ties Joniškėliu nėra, tai yra, nėra tokių kelių ruožų, kuriuose per ketverius metus įvyktų daugiau kaip 4 įskaitiniai eismo įvykiai (įskaitiniu eismo įvykiu laikomas toks eismo įvykis, per kurį žūsta ar sužalojami žmonės).

Šiuo metu Joniškėlio mieste vienas pavojingiausių gatvių ruožų yra Vytauto gatvėje ties ligoninės kompleksu. Nors šioje vietoje ir nebuvo eismo įvykių, pasibaigusiu mirtimi, tačiau

avaringumas čia labai didelis. Joniškėlio miesto bendrojo plano sprendiniuose yra numatomi šios gatvės (tilto) tiesinimo darbai, kurie turėtų būti detaliau planuojami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais.

Miesto centre pėsčiųjų takų sistema įrengta neblogai, takų kokybė patenkinama, tačiau atokesnės gatvės nuo centro stokoja šaligatvių, ypač miesto rytinėje zonoje. Kadangi Joniškėlis yra nedidelis miestas, todėl ir ateityje prioritetas būtų teikiamas judėjimui pėsčiomis arba naudojant nemotorines transporto priemones. Būtina rengti pėsčiųjų–dviračių takus ir šaligatvius prie gatvių ten, kur tą padaryti leidžia sąlygos. Todėl eismo sąlygų automobiliams ir pėstiesiems gerinimas, gatvių asfaltavimas (rekonstrukcija), šaligatvių ar pėsčiųjų takų prie gatvių įrengimas bei bendros gatvių būklės gerinimas šiame bendrajame plane įvardinamas kaip vienas iš svarbiausių ir prioritetinių susisiekimo infrastruktūros plėtros uždavinių.

Remiantis stebėjimais ir ekspertų vertinimu, šiuo metu Joniškėlio mieste automobilių parkavimo vietų poreikis yra pilnai patenkinamas, todėl naujų automobilių stovėjimo aikštelių plėtra nenumatoma.

11. TECHNINĖ INFRASTRUKTŪRA

11.1. Techninės infrastruktūros vystymo tikslai

Techninė infrastruktūra apima techninės infrastruktūros sritis – ekoinžineriją ir energetiką. Atskira inžinerinės infrastruktūros yra ryšių sistema. Techninės infrastruktūros vystymas užtikrina darnų šiuolaikinio miesto funkcionavimą, didele dalimi įtakoja aplinkos kokybę. Tik gerai išvystyta ir moderni inžinerinė infrastruktūra gali užtikrinti miesto gyventojų buitinių poreikių tenkinimą. Nuo inžinerinės infrastruktūros išvystymo priklauso Joniškėlio miesto patrauklumas, lemiantis investuotojų apsisprendimą, įtakoiantis gyventojų gyvenimo kokybę. Joniškėlio miesto teritorijos bendrajame plane inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniuose nagrinėjama tolimesnė vandentiekio, nuotekų surinkimo bei valymo sistemų plėtra. Šioje srityje pagrindiniai tikslai ir uždaviniai yra:

- siekti, kad viešasis vandentiekis ir nuotekų surinkimo paslaugos būtų prieinamos kuo didesniai gyventojų skaičiui;
- siekti vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo bei valymo sistemų ekonominio rentabilumo;
- patikimai tiekti vartotojams vandenį, kurio kokybė atitiktų Lietuvos higienos normų HN

24:2003 "Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus", surenkamas buitines nuotekas, prieš išleidžiant į paviršinius vandenį, apvalyti, nes išleidžiamų nuotekų tarša neturi viršyti LR galiojančių normatyvų, apvalyti surenkamas lietaus nuotekas, prieš išleidžiant jas į paviršinius vandenį;

- rūšiuoti atliekas ir maksimaliai panaudoti antrinę jų perdirbimą, visomis priemonėmis mažinti nerūšiuotų atliekų kiekius ir jas šalinti regioniniame sąvartyne;
- inžineriniuose koridoriuose numatytos preliminaros gamtinio dujotiekio trasos, kurios turės būtų detalizuojamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir(arba) techninius projektus.

Joniškėlio miesto teritorijos bendrajame plane inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniuose nagrinėjama tolimesnė elektros ir šilumos tinklų plėtra. Šioje srityje pagrindiniai tikslai ir uždaviniai yra:

- užtikrinti elektros energijos tiekimą gyventojams, įmonėms bei organizacijoms;
- mažinant išlaidas išlaidas ir minimaliai kenkiant aplinkai;

- padidinti elektros energijos tiekimo patikimumą;
- vartotojams pagal poreikį tiekti šiluminę energiją ekonomiškai pagrįstomis kainomis.

Ryšių, telekomunikacinių sistemų ir ypač internetinio ryšio tinklo plėtra yra svarbus

uždavinys, kuriant informacinę ir žinių visuomenę. Šiuolaikinės informacinės technologijos leidžia efektyviai apdoroti, saugoti ir perduoti informaciją. Tai užtikrina labai spartų jų plitimą į visas mokslo, gamybos ir privataus gyvenimo sritis. Pasiiekti, kad šios ryšio priemonės būtų prieinamos visiems potencialiems vartotojams. Tai būtų pagrindinis ryšių sistemos vystymo tikslas.

11.2. Vandens tiekimas ir buitinės nuotekos

Vandens tiekimo sistema Joniškėlio mieste naudojasi 72 % gyventojų. Kita gyventojų dalis vandenį gauna iš šachtinių šulinių. Vanduo šuliniuose yra prastos kokybės. Centralizuota vandenvietė yra miesto ribose (suvartojama 21068 m³/metus). Tiekiamas vanduo yra geležingas. Joniškėlyje yra pastatyti vandens gerinimo įrenginiai, todėl ten vanduo atitinka reikalavimus. Nuotekų sistema naudojasi 56 % gyventojų. Per parą yra išvaloma apie 50m³ nuotekų.

Joniškėlio mieste yra vieni nuotekų valymo įrenginiai (Joniškėlio nuotekų valymo įrenginiai), nuotekų valyklos pajėgumas – 400 m³/parą. Nuotekų išvalymo kokybė yra gera, jos valomos mechaniniu būdu. Joniškėlio mieste įrengta viena nuotekų siurblinė.

72 % gyventojų naudojasi vandentiekio sistema. 56 % gyventojų naudojasi buitinių nuotekų sistema.

Pagal patvirtintą LR vyriausybės nutarimą 2003–09–11. (Nr. 1160) vienas uždavinių išplėsti geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo tinklą, kad juo naudotųsi ne mažiau 95 % gyventojų.

Planuojamoje Joniškėlio miesto teritorijoje vandens tiekimas numatomas iš Joniškėlio vandenvietės. Vandenvietės pajėgumas šiuo metu yra išnaudojamas dalinai. Įvertinus vandenvietės pajėgumą pagal vandenvietėje instaliuotų siurblių projektinį našumą ir dabartinį vandens suvartojimą, gyventojų demografinę situaciją, pramonės nebuvimą, galima daryti išvadą, kad eksploatuojama vandenvietė yra pajėgi aptarnauti perspektyviniame laikotarpyje prognozuojamą gyventojų skaičių.

Ateityje plėtojant verslo sektorių, vandens poreikis turi būti nustatomas atskirai. Tikimasi, kad vandenvietė bus pajėgi aprūpinti geriamuoju vandeniu visus vartotojus.

5 lentelė. Gyv., besinaudojančių centralizuotu vandens tiekimu ir nuotekų šalinimu, skaičius

Gyventojų skaičius	Naudojančių centralizuotą vandentiekį gyventojų skaičius	Naudojančių šachtinius šulinius gyventojų skaičius	Išleidžiančius nuotekas gyventojų skaičius
1220	880	515	676

11.2.1. Buitinės nuotekos

Joniškėlio miesto buitinės nuotekos ir toliau turi būti valomos esamuose valymo įrenginiuose, didinant jų pajėgumą, palaikant gerą techninį stovį. Išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kokybė turi atitikti ES „Miestų nuotekų valymo direktyvą“. Buitinių nuotekų plėtra bus vykdoma pagal vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialųjį planą, įvertinant, kad dalis gyventojų neprisijungę prie buitinių nuotekų tinklų.

Išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kokybė turi atitikti ES „Miestų nuotekų valymo direktyvos“ 91/271/EEC reikalavimus. Norint įgyvendinti šiuos siekius, Joniškėlio miesto teritorijos bendrajame plane numatoma :

- Joniškėlio miesto nuotekos ir toliau bus valomos esamuose valymo įrenginiuose, palaikant jų gerą techninį stovį, didinant jų pajėgumą.
- Plėsti nuotekų surinkimo sistemą atskirose naujai urbanizuojamose Joniškėlio miesto dalyse visą planuojamą periodą.

11.2.2. Lietaus nuotekos

Ten, kur dar nėra atskirtosios nuotekų sistemos, reikia numatyti naujų lietaus nuotekų tinklų klojimą, jį derinant su gatvių rekonstrukcija. Lietaus vandens surinkimo ir valymo sistema Joniškėlio miesto urbanizuotose zonose yra išvystyta pakankamai. Naujai urbanizuojamose teritorijose ši sistema turi būti integruojama į esamą.

Joniškėlio miesto teritorijos bendrajame plane numatoma:

- Apvalyti surenkamas lietaus nuotekas prieš išleidžiant jas į paviršinius vandenis;
- Miesto teritorijos bendrajame plane numatoma plėsti lietaus nuotekų surinkimo sistemą visą planuojamą periodą.

IŠVADOS:

- Dabartiniu metu nemaža dalis (apie 34 %) gyventojų neturi geriamojo vandens sistemos,

apsirūpina iš šachtinių šulinių, neturi buitinių nuotekų;

- Nėra priešgaisrinių hidrantų;
- Dalis vandentiekio tinklų yra susidėvėję, dažnai genda, juos reikia keisti;
- Į lietaus nuotakyną dažnai atiteka daugiau nuotekų, nei leidžia mažo diametro vamzdynų pajėgumas;
- Dalis buitinių nuotekų patenka į lietaus nuotekų tinklą.

UŽDAVINIAI:

Išplėsti centralizuotus nuotekų tinklus, maksimaliai prijungiant prie bendro nuotakyno tuos vartotojus, kurie šiuo metu vartoja centralizuotai tiekiamą vandenį, tačiau nuotekų tvarkymu rūpinasi individualiai;

- Išplėsti centralizuotus vandentiekio ir nuotekų tinklus į užstatytus ir apgyvendintus individualius namus;
- Įrengti paviršinių nuotekų tinklus, atskiriant lietaus ir tirpsmo vandenį nuo buitinių nuotekų;
- Įrengti priešgaisrinius hidrantus;
- Vykdyti požeminio vandens monitoringą;
- Nustatyti ir įregistruoti tikslią vandenvietės SAZ;
- Užtikrinti tinkamą priešgaisrinę vandentiekio sistemą. Ši sistema turi užtikrinti visus jai keliamus reikalavimus;
- Siekti, kad Joniškėlio mieste susidarančios nuotekos būtų išvalomos, laikantis Lietuvos teisės dokumentuose numatytų reikalavimų;
- Atnaujinant miesto gatves, numatyti teritorijas, skirtas lietaus vandens sistemai.

11.3. Šilumos tiekimas

Joniškėlio mieste yra dvi naudojamos katilinės, kurios dalinai aprūpina miesto gyventojus ir mieste esančias įstaigas šilumos tiekimu: Joniškėlio mokyklos katilinė ir Joniškėlio katilinė. Joniškėlio mokyklos katilinė gyventojams šilumos netiekia, o Joniškėlio katilinė gyventojams tiekia apie 38 % viso perduodamo šilumos kiekio. Virš 90 % šilumos Joniškėlio miesto gyventojams tiekia Joniškėlio miesto katilinė. Pagrindinė CŠT sistemos problema yra šiluminės trasos, kurių amžius siekia apie 30 metų.

6 lentelė. Centralizuoto aprūpinimo šiluma sistemų rodikliai

Eil. nr.	Pavadinimas	Instaliuota katilinės galia MW	Suvartojamo kuro balansas			Maksimalus katilinės apkrovimas %	Parduotas šilumos kiekis MWh
			Anglis %	Mediena %	Audinio atliekos %		
1.	Joniškėlio mokyklos katilinė	0,9	24	76	-	33	682 (gyventojams netiekama)
2.	Joniškėlio katilinė	0,88	32	58	9	34	771 38 % gyventojams; 62 % kitiems vartotojams

Viena iš opiausių miesto šilumos vartotojų problemų yra žemas šilumos vartojimo efektyvumas: žema būstų kokybė (daug senų pastatų, kurių dauguma mediniai) bei silpna pastatų priežiūra lemia didelius pastatų šilumos nuostolius. Šildymo sistemos ir vietinės katilinės yra nusidėvėjusios, trūksta individualaus reguliavimo ir individualios apskaitos įrangos. Įgyvendinant įvairias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones (keičiant ar šiltinant išorines pastatų atitvaras, modernizuojant šildymo sistemas ir šilumos punktus, gerinant šildymo sistemų ir šilumos punktų priežiūros kokybę), pastatų šilumos poreikius galima sumažinti net 35 % (Nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006–2010 metų programa).

TIKSLAS

- Vartotojams pagal poreikį tiekti šiluminę energiją ekonomiškai pagrįstomis kainomis.

UŽDAVINIAI:

- prioritetinis – Joniškėlio šiluminių trasų modernizavimas;
- šilumos nuostolių trasose mažinimas;
- šilumos taupymo priemonių pastatuose įgyvendinimas;
- skatinimas vartoti vietinį, ekologiškai švaresnį organinį kurą (medžių atliekas, skiedras, šiaudus, šieną, medžių genėjimo atliekas, pakelių šienavimo atliekas ir kt.).

11.4. Elektros tiekimas

Joniškėlio miesto elektros perdavimo ir skirstymo sistema yra dalis Lietuvos energetinės sistemos, susidedanti iš aukštos įtampos perdavimo tinklų ir elektros skirstymo vartotojams bei žemesnės įtampos skirstomųjų tinklų. Joniškėlio mieste elektra aprūpinami 836 vartotojai, iš jų 72 verslo klientai.

UŽDAVINIAI:

- patikimai ir saugiai aprūpinti energija visas ūkio šakas;
- didinti elektros energijos paskirstymo efektyvumą, mažinti energijos nuostolius skirstomuosiuose tinkluose;
- skatinti energijos gamybą iš vietinių atsinaujinančiųjų (vėjo, saulės, geoterminė energija, biomasė) ir atliekinių išteklių, diegti šiuolaikiškus alternatyvius energijos gamybos metodus;
- atnaujinti elektros energijos tiekimo infrastruktūrą;
- pasiekti, kad vietiniai atsinaujinantieji ir atliekiniai energijos ištekliai 2025 metais sudarytų ne mažiau kaip 20 % bendro pirminės energijos balanso;
- išplėsti elektros tinklus miesto siūlomoje plėtroje.

11.5. Atliekų tvarkymas

Joniškėlio miesto vaidmuo, plėtojant atliekų tvarkymo sistemą, yra apibrėžtas Panevėžio rajono komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse bei Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose atliekų tvarkymą.

Nepavojingos atliekos iš Joniškėlio miesto vežamos į Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyną. Sąvartyne šalinamos tik nepavojingos atliekos: mišrios komunalinės atliekos (likusios po rūšiavimo, perdirbti ar kitaip naudoti netinkamos buitinės atliekos) bei kitos atliekos, kurios nepriskiriamos pavojingoms atliekoms. Individualių namų bendrojo naudojimo konteineriai išvežami kartą per savaitę. Į atliekų priėmimo aikštelę gyventojai gali atvežti: medienos atliekas, skaidrų ir spalvotą stiklą, popierių, plastiką, buitinius prietaisus (šaldytuvus, televizorius, virykles, žaislus, elektros prietaisus ir kitus įrenginius), metalą, padangas, pavojingas buitines atliekas (liuminescencines lempas, akumuliatorius ir galvaninius elementus, senus tepalus, transporto priemonių oro ir tepalo filtrus bei kitas pavojingas buityje susidarančias atliekas), buityje susidariusias statybines atliekas.

UŽDAVINIAI:

- užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą;
- skatinti atliekų surinkimą, rūšiavimą, perdirbimą ir antrinį panaudojimą.

11.6. Ryšių infrastruktūros vystymas

Ryšių infrastruktūrai priklauso telekomunikacijos ir paštas. Telekomunikacijų (fiksotojo ir judriojo telefoninio ryšio, interneto, televizijos tinklo) infrastruktūra Lietuvoje yra pakankamai išplėtotą ir apima visą šalies teritoriją, taigi ir Pasvalio rajoną. Lietuvos pašto tinklas taip pat apima visą Lietuvos teritoriją ir teikia įvairias paslaugas. Joniškėlio mieste veikia vienas pašto skyrius, esantis Vytauto g. 21.

Nepaisant to, kad Joniškėlio mieste ryšių tinklai išvystyti gerai, natsiradusi informacinė visuomenė reikalauja ir naujo požiūrio į šios infrastruktūros srities vystymą. Šiuo metu ryšių sistemoje sparčiai diegiamos naujos informacinės technologijos. Šis procesas neaplenkia ir Joniškėlio miesto. Siekiant, kad šiuolaikinės ryšių priemonės būtų prieinamos visiems visuomenės nariams, numatoma:

- plėsti mobilus daugiakanalio ryšio tinklą, sudarant konkurencines sąlygas mobilus ryšio operatoriams;
- augant internetinio ryšio priemonių svarbai, plėtoti šviesolaidinių kabelių tinklą, kuris leistų plačiajuosčio duomenų perdavimo prieigą viešojo sektoriaus institucijoms;
- išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą, įrengti juose viešojo interneto prieigas, o laidinis ryšys į naujai užstatomas teritorijas turėtų būti tiesiamas vartotojams ir paslaugų tiekėjams tarpusavyje susitarus.

Joniškėlio miesto pietinės dalies teritorijoje (indeksas P3) yra rezervuojama zona sklypui, skirtam telekomunikacinių įrenginių pastatymui. (Brėžinys "Žemės naudojimo reglamentai")

11.7. Aplinkos apsauga

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Miškų įstatymu ir Aplinkos ministerijos Valstybinės miškų tarnybos duomenimis, Joniškėlio miesto planuojamoje teritorijoje yra išskiriami du miškai:

III grupės miško masyvas (apsauginiai miškai) šiaurinėje dalyje ir miško žemė pietinėje dalyje. Planuojamoje Joniškėlio miesto teritorijoje II grupės miško masyvas užima 19,88 a., miško žemė - 1,69 ha (pietinėje dalyje). Joniškėlio miesto teritorija priklauso Biržų urėdijai, Joniškėlio girininkijai.

Joniškėlio miesto teritorija šiaurės–pietų kryptimi teka Mažupės upė. Kadangi upės pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydžio/polinkio kampas yra didesnis kaip 10° (vidutinis žemės paviršiaus nuolydžio / polinkio kampas svyruoja nuo 17° iki 30°), todėl, vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, yra nustatyta šios upės apsaugos zona – 50 m, apsaugos juosta nėra nustatoma, nes ši teritorija yra užstatytoje miesto dalyje ir prie šio paviršinio vandens telkinio yra numatoma įrengti bendro naudojimo krantinę. (Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašas, 2007 m. vasario 14 d įsakymo Nr. D1-98, I skyrius, 6.2. punktas).

Vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama:

- įrengti galvijų vasaros aikšteles, neišsprendus klausimų, susijusių su nuotekų surinkimu ir nukenksminimu;
- lieti srutas arba skystą mėšlą, neįterpiant jų į gruntą, arčiau nei per 200 metrų nuo kranto linijos, kai pakrantės nuolydis didesnis kaip 5 laipsniai; įterpiant juos į gruntą, arčiau nei per 5 metrus nuo sureguliuotų upelių, melioracijos griovių ir kanalų, kai jų baseino plotas mažesnis kaip 10 kv. kilometrų, ir arčiau nei per 10 metrų nuo vandens apsaugos juostos, kai vandens telkinių baseino plotas ne mažesnis kaip 10 kv. kilometrų;
- užkasti kritusius gyvulius bei šiukšles, įrengti sąvartynus;
- barstyti iš lėktuvų pesticidus ir mineralines trąšas;
- auginant žemės ūkio kultūras, hektarui sunaudoti daugiau kaip 80 kilogramų azoto ir 15 kilogramų fosforo veikliosios medžiagos, jeigu skaičiavimų nenustatytos kitos ekologiniu požiūriu pagrįstos normos;

Esamose sodybose mažesniu atstumu gali būti statomas ir rekonstruojamas gyvenamasis namas bei jo priklausiniai (tvartas, garažas, lauko virtuvė, klėtis, daržinė, malkinė, asmeninio naudojimo pirtis, kurios bendrasis plotas ne didesnis kaip 25 m^2 ir kt.), kai projektuose numatomos neigiamo poveikio aplinkai išvengimo priemonės, suderintos su Aplinkos apsaugos ministerija.

Joniškėlio miesto bendrojo plano sprendiniuose taip pat yra numatoma mažinti motorinių transporto priemonių sukeltą taršą, skatinant nemotorizuoto transporto priemonių naudojimą

(įrengiami dviračių takai, trasos).

Šildymo sistema ir vietinė katilinė yra nusidėvėjusi, trūksta individualaus reguliavimo ir individualios apskaitos įrangos, yra būtina didinti jos efektyvumą, bei nustatyti sanitarinę apsaugos zoną specialiuoju planu. Taip bus sukuriamos prielaidos energijos naudojimo veiksmingumo didinimui.

12. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS VISUOMENĖS POREIKIAMS

Teritorijos rezervuojamos šiems visuomenės poreikiams:

- susisiekimo infrastruktūrai;
- inžinerinei infrastruktūrai;
- saugomoms teritorijoms;
- naudingų iškasenų gavybai;
- krašto gynybos poreikiams;
- svarbioms miesto funkcinėms zonoms.

Joniškėlio miesto teritorijoje bendrojo plano sprendiniai nenumato naujų saugomų teritorijų bei naujų teritorijų krašto gynybai. Taip pat miesto teritorijoje nėra naudingųjų iškasenų gavybos teritorijų.

Joniškėlio miesto bendrojo plano sprendiniai numato rezervuoti teritorijas visuomenės poreikiams kelių (gatvių) infrastruktūros, inžinerinės infrastruktūros plėtrai bei miesto funkcinėms zonoms – miesto želdynams, parkams.

12.1. Teritorijų rezervavimas susisiekimo (kelių, gatvių) infrastruktūrai

Eismo sąlygų automobiliams ir pėstiesiems gerinimas, gatvių asfaltavimas (rekonstrukcija), šaligatvių ar pėsčiųjų takų prie gatvių įrengimas, bei bendros gatvių būklės gerinimas Joniškėlio miesto bendrajame plane įvardinamas kaip vienas svarbiausių ir prioritetinių susisiekimo infrastruktūros plėtros uždavinių.

Gatvių ir kelių rekonstravimas ar naujų jungčių planavimas susijęs su didesnio ploto kelių

apsaugos zonomis ar naujų teritorijų poreikiu. Siekiant įgyvendinti miesto teritorijos bendrojo plano sprendinius, yra numatyta naujų gatvių ir gatvių tinklo plėtra numatomose urbanizuoti teritorijose. Naujos gatvės planuojamos prisiderinant prie esamo gatvių tinklo planavimo (dauguma – esamų gatvių tęsinys).

12.2. Teritorijų rezervavimas inžinerinei infrastruktūrai

Inžinerinės infrastruktūros plėtra ir modernizavimas miesto teritorijoje, įgyvendinant bendrojo plano sprendinius, yra susijęs su:

- Buitinių nuotekų plėtra, kuri vykdoma pagal Pasvalio rajono vandentiekio – nuotekų specialųjį planą, numatant praplėsti buitinių nuotekų tinklus bei rekonstruoti esamus;
- Naujų inžinerinių tinklų tiesimas planuojamas numatomose urbanizuoti teritorijose, naujai planuojamose susisiekimo trasose;

12.3. Teritorijų rezervavimas svarbioms miesto funkcinėms zonoms

Joniškėlio miesto bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti numatoma teritorijų rezervavimas naujai plėtojamoms zonoms:

- Visuomeninės – rekreacinės paskirties teritorijai pietinėje dalyje;

Bendrojo plano sprendiniuose nurodomos preliminaros teritorijos, visuomenės poreikiams. Tai žemės plotai, numatyti parkams ir kitiems rekreaciniams objektams, gyvenviečių infrastruktūrai ir kt. Detalesnis šių plotų tvarkymas, atskiriant galimas privatizuojamas žemės sklypų dalis, galimas tik parengus kiekvienos teritorijos specialųjį ar detalųjį planą.

13. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA

Vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis, patvirtinus bendrąjį planą, turi būti vykdoma bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas), priežiūra ir kontrolė, nuolat kaupiama ir analizuojama informacija, nustatomas investicijų poreikis, rengiamos programos bendrojo plano sprendiniams įgyvendinimui.

Bendrojo plano stebėsenos metu:

- rengiama bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programa, nustatomas investicijų poreikis;
- formuojant savivaldybės biudžetą, teikiami pasiūlymai dėl bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo;
- stebimi ekonominio potencialo, ūkinės veiklos, infrastruktūros, nekilnojamojo turto rinkos raidos pokyčiai;
- vykdoma gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimo priežiūra;
- analizuojami sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos infrastruktūros bei jų sąlygų pokyčiai;
- vykdoma kultūros ir švietimo infrastruktūros duomenų informacijos analizė;
- analizuojama teritorijų planavimo duomenų banke sukaupta informacija;
- analizuojamos pagrindinės ekonominės veiklos sąlygos ir aplinkos kokybę įtakojantys faktoriai.

Remdamasis bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos duomenimis, savivaldybės administracijos direktorius, ne vėliau kaip likus šešiams mėnesiams iki kiekvienų savivaldybės rinkimų pradžios, turi pateikti ataskaitas savivaldybės tarybai, informuoti visuomenę apie bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimą.

Savivaldybės administracijos direktorius per šešis mėnesius po savivaldybių tarybų rinkimų turi supažindinti savivaldybės tarybą su savivaldybės teritorijos bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo rezultatais.

BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenai (monitoringui), rekomenduojama indikatorių sistema:

7 lentelė. BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenos (monitoringo) rekomenduojama indikatorių sistema

Indikatoriai	Monitoringo duomenys	Prognozė
A. Gyventojų skaičius		
B. Žemės naudojimas (teritorijos tipas; ha / m²/1 gyv.):		
<i>Užstatytos ir užstatomos teritorijos:</i>		
Miesto centro teritorija		
Specializuotos viešojo prioriteto objektų teritorijos		
Rekreacinės teritorijos		
Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos		
Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos		

Verslo, gamybos, pramonės teritorijos		
Neužstatytos ir neužstatomos teritorijos:		
Techninės infrastruktūros teritorijos		
Aikštės		
Centriniai želdynai		
Miškai		
Kitos neužstatytos, tame tarpe žemės ūkio, teritorijos		
C. Vanduo, nuotekos, m³/1 gyv./metus		
1. Paimta vandens		
2. Išleista nuotekų		
3. Sunaudota vandens		
4. Sunaudota ūkiui ir buičiai vandens		
5. Sunaudota energetikoje		
6. Sunaudota pramonėje		
D. Oras, stacionarių taršos šaltinių taršos emisija, kg/1gyv./metus		
1. Bendras išmetamų medžiagų kiekis		
2. Sieros oksidai		
3. Azoto oksidai		
4. Anglies monoksidas		
5. Lakūs organiniai junginiai		
Mobilių šaltinių taršos emisija kg/1gyv./metus		
1. Bendras išmetamų medžiagų kiekis		
2. Sieros oksidai		
3. Azoto oksidai		
4. Anglies monoksidas		
5. Angliavandeniai		
6. Suodžiai		
E. Būstas, m²/1 gyv.		
Gyvenamojo ploto vidurkis		

Priklausomai nuo tyrimų specifikos, duomenų bazėse kaupiamos ir prieinamos informacijos, rekomenduojama indikatorių sistema monitoringui gali būti dalinai transformuojama ir tobulinama.